

(142) మూర్ఖులు ఇలా అంటారు : “పూర్వం ఏ ఖిబ్లా వైపునకు తిరిగి వారు నమాజు చేసేవారో, దాని నుండి ఇంత అకస్మాత్తుగా మరలటానికి కారణం?” ఓ ప్రవక్త! వారితో ఇలా అను : “తూర్పు పదమరలు అన్నీ అల్లాహ్వావే. అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి రుజుమార్గం చూపుతాడు.”

(143) ఈ విధంగా మేము మిమ్మల్ని ఒక “న్యాయశీల సమాజం”గా చేసాము. ఇక్కె మీరు సమస్త మానవాళిపై సాక్షులుగా ఉంటారు. ప్రవక్త మీపై సాక్షిగా ఉంటాడు. ఎవరు ప్రవక్తను అనుసరిస్తారో, ఎవరు వెనుతిరిగి పోతారో పరిష్కించాలనే మేము పూర్వం మీరు మీ ముఖాన్ని ఏ దిక్కు వైపునకు తిప్పేవారో ఆ దిక్కునే మీ ఖిబ్లాగా నిర్ణయించాము. ఇది నిజంగా ఎంతో కలినషైన విషయం! కాని అల్లాహ్ సన్మార్గ భాగ్యం కలుగజేసిన వారికి ఇది ఏమాత్రం కష్టతరం కాలేదు. ఈ మీ విశ్వాసాన్ని అల్లాహ్ ఏమాత్రం వృధా కానివ్వడు. నిశ్చయంగా మానవుల పట్ల అల్లాహ్ ఎంతో కరుణ, వాత్సల్యం కలిగి ఉన్నాడు.

(144) ప్రవక్త! నీవు మాటిమాటికీ నీ ముఖాన్ని ఆకాశం వైపునకు ఎత్తటం మేము గమనిస్తూనే ఉన్నాము. నీకు అత్యంత ప్రీతికరమైన ఖిబ్లా వైపునకే ఇప్పుడు మేము నిన్ను త్రిప్పుతున్నాము. కాబట్టి వెంటనే నీ ముఖాన్ని మన్జిద హరామ్ వైపునకు త్రిప్పు. ఇక్కె మీరక్కడున్నా సరే, ముఖాన్ని ఆ వైపునకు పెట్టి నమాజు చదవండి. వారి ప్రభువే ఈ ఆదేశం ఇచ్చాడనీ, అది సత్యం అనీ గ్రంథ ప్రజలకు బాగా తెలుసు. వారు ఏమి చేస్తున్నారో అల్లాహ్ దానిని గమనించకుండా ఉండటం లేదు.

سَيَقُولُ السَّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَهُمْ عَنْ
قِبْلَتِهِمُ الَّتِي كَانُوا عَلَيْهَا طُقْلٌ لِّلَّهِ الْمَشْرُقُ
وَالْمَغْرِبُ طِيمَدِيٌّ مَنْ يَشَاءُ إِلَى صَرَاطٍ
﴿142﴾ مُسْتَقِيمٍ

وَكَذِلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ
عَلَى النَّاسِ وَيَكُونُ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا ط
وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ
مَنْ يَتَبَيَّنُ الرَّسُولُ مِمَّنْ يَنْقُلِبُ عَلَى عَقِبَيْهِ ط وَإِنَّ
كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الدِّينِ هَدَى اللَّهُ ط وَمَا كَانَ
اللَّهُ لِيُضِيغَ إِيمَانَكُمْ ط إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ
﴿143﴾ رَحِيمٌ

قُدُّ نَرَى تَقْلُبَ وَجْهَكَ فِي السَّيَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ
قِبْلَةً تَرْضَهَا ط فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطَرَ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ ط وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُوا وْجُوهُكُمْ
شَطَرَهُ ط وَإِنَّ الدِّينَ أُوتِوا الْكِتَبَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ
الْحُقْقُ مِنْ رَبِّهِمْ ط وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا
يَعْمَلُونَ ﴿144﴾

(145) గ్రంథ ప్రజలకు నీవు ఏ ఆధారం చూపినా, వారు నీ ఖిబ్లాను అనుసరించడం జరగదు. వారి ఖిబ్లాను అనుసరించడం నీకూ సాధ్యవడదు. వారిలోని ఏ వర్ధం వారు కూడా మరొకరి ఖిబ్లాను అనుసరించటానికి సిద్ధంగా లేరు. నీవు ఈ జ్ఞానం పొందిన తరువాత కూడా, ఒకవేళ నీవు వారి కోరికలను అనుసరిస్తే, నిశ్చయంగా దుర్మార్గులలో చేరిపోతావు.

(146) మేము ఎవరికి గ్రంథం ప్రసాదించామో వారు తమ సంతానాన్ని ఏ విధంగా గుర్తిస్తారో అదేవిధంగా (ఖిబ్లాగా నిర్ణయింపబడిన) ఈ స్థానాన్ని గుర్తిస్తారు. కాని వారిలోని ఒక వర్ధం బుద్ధిపూర్వకంగా సత్యాన్ని కపిపుచ్చుతోంది.

(147) నిస్పందేహంగా ఇది మీ ప్రభువు నుండి వచ్చిన సత్యం. కనుక దీని విషయంలో మీరు ఏమాత్రం సందేహంలో పడకండి.

وَلِّئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَبَ بِكُلِّ أَيَّةٍ مَا
تَبِعُوا قِبْلَتَكَ وَمَا آنَتْ بِتَابِيعِ قِبْلَتَهُمْ وَمَا
بَعْضُهُمْ بِتَابِيعِ قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلِّئِنْ اتَّبَعُتْ
أَهْوَاءَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ لِإِنَّكَ إِذَا
لَمْ يَنْظُرْ لِمَنْ يَعْلَمْ ॥ 142 ॥

الَّذِينَ أَتَيْنَاهُمُ الْكِتَبَ يَعْرِفُونَ كَمَا يَعْرِفُونَ
أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ
وَهُمْ يَعْلَمُونَ ॥ 143 ॥

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُبْتَرِينَ ॥ 144 ॥

మహాప్రవక్త (స) మక్కా నుండి హిజర్త్ చేసి వచ్చిన తరువాత మొదట్లో 16 లేదా 17 నెలల వరకు బైతుల్ మఫ్దిన్ వైపు తిరిగి నమాజ్ చేసేవారు. అయితే మహాప్రవక్త మనసులో మాత్రం కాబతుల్లాహ్ వైపు తిరిగి నమాజ్ చేయాలనే కోరిక ఉండేది. ఎందుకంటే ఇది ఇబ్రాహీమ్ (అ) గారి ఖిబ్లాగా ఉండింది. దీని గురించి మహాప్రవక్త (స) దుఅ కూడా చేస్తుండేవారు. అనేకసార్లు ఆకాశం వైపు ర్ఘష్ణి మరల్చేవారు. చివరికి అల్లాహ్తాతులా ఖిబ్లాని మార్గే ఆదేశాన్ని అవతరింపజేసాడు. అంటే ఇప్పుడు ముస్లింలందరూ కాబతుల్లాహ్ వైపు తిరిగి నమాజు చేసుకొమ్మని అనుమతి ఇచ్చాడు.

అల్లాహ్ ఆజ్కాపాలన చేయటం విశ్వాసి యొక్క కర్తవ్యం. ఎందుకంటే మనమంతా అల్లాహ్ దాసులం. ప్రభువు ఆజ్కాను పాలించటమే దాసుల కర్తవ్యం. ఒక మన్జిదీలో ముస్లిములు బైతుల్ మఫ్దిన్ వైపు తిరిగి నమాజు చేస్తూ రుక్మా స్థితిలో ఉన్నారు.

ఇంతలో ఖిబ్లా మార్పించుల్లు ఆదేశం అందింది. వెంటనే ముస్లిములు కాబతుల్లాహ్ వైపు తిరిగారు. తమ ముఖాన్ని కాబతుల్లాహ్ వైపు త్రిపుఱున్నారు. అందువల్ల అ మన్జిదీకి “మన్జిదె ఖిబ్లలతైన్” (రెండు ఖిబ్లల ముస్లిద్) అంటారు. అంటే ఇందులో ఒక నమాజు రెండు ఖిబ్లల వైపు తిరిగి చేయబడింది. ఇంకా ఇలాంటి సంఘటనే మన్జిదె ఖుబాలో కూడా జరిగింది. ఈ ఆయతుల్లో “సిరాతె ముస్లిమ్” గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఖిబ్లలు రెండు ఉండేవి. ఒకటి : బైతుల్ మఫ్దిన్, రెండు : కాబతుల్లాహ్. మొదటి ఖిబ్లాని రద్దుచేసి కాబతుల్లాహ్ని ఖిబ్లాగా మార్చారు. దీనిద్వారా తెలిసిందేమిటంటే ఒక జాతికి ఒక ప్రధాన కేంద్రం ఉండాలి. దీనిద్వారానే ఆ జాతి దృఢంగా శక్తిమంతంగా తయారవుతుంది. ముస్లిమ్ జాతికి అనేకమంది నాయకుల కన్నా ఒకే ఒక్క నాయకుడు

(148) ప్రతి ఒక్కరికి ఒక దిక్కు ఉన్నది. దాని వైపునకు అతడు తిరుగుతాడు. కనుక మీరు మంచి పనులలో మిన్నగా ఉండటానికి ప్రయత్నించండి. మీరంతా ఎక్కడున్నాసరే అల్లాహ్ మిమ్మల్ని సమీకరిస్తాడు. ఆయన శక్తికి అతీతమైనది ఏదీ లేదు.

(149) మీరు ఎటు ప్రయాణం చేసినా, మీ ముఖాన్ని (నమాజు సమయంలో), మన్జిదె హరామ్ వైపునకు త్రిప్పండి. ఎందుకంటే ఇది మీ ప్రభవ చేసిన న్యాయమైన నిర్ణయం. మీ కార్యాల పట్ల అల్లాహ్ అజాగ్రత్తగా లేదు.

(150) మీరు ఎటు ప్రయాణం చేసినా, మీ ముఖాన్ని మన్జిదె హరామ్ వైపునకే త్రిప్పండి. మీరు ఎక్కడున్నాసరే, దాని వైపునకే తిరిగి నమాజ్ చెయ్యండి. దీనివల్ల మీకు వ్యతిరేకంగా వాదించటానికి ప్రజలకు అవకాశం లభించదు. కాని వారిలో దుర్మార్గాలైన వారి నోరు ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ ఊరుకోదు. అందుకని వారికి భయపడకండి. నాకు భయపడండి. ఇంకా నేను మీపై నా అనుగ్రహాన్ని పూర్తిచేస్తాను. మీరు నా ఈ అజ్ఞాపాలన ద్వారా సాఫల్య మార్గం పొందే అవకాశం ఉంది.

وَلِكُلٍّ وَجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيهَا فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرِ إِنَّ
مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ أَنَّ اللَّهُ بِجَمِيعِ
شَئْءٍ قَدِيرٌ ﴿148﴾

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطَرَ الْمُسْجِدِ
الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لِلْحَقِّ مِنْ رَبِّكَ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ
عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿149﴾

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطَرَ الْمُسْجِدِ
الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُوا وَجْهُكُمْ
شَطَرَهُ لَيَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ مُّجَاهَةٌ إِلَّا
الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا تَحْشُوْهُمْ وَاحْشُوْنِي
وَلَا تَمْنَعْنِي عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ مَمْتَلُوْنَ ﴿150﴾

కావాలి. అనేక జమాతీలుగా విడిపోవటం కంటే ఒకే జమాతీగా ఉండటం చాలా అవసరం. ఒకే జీవన సంవిధానం ఉండాలి. అది కేవలం ఖుర్జాన్ మరియు హదీస్ విధానం మాత్రమే అయి ఉండాలి.

ముస్లిములు గొప్ప శక్తిమంతమైన జాతిగా మారాలనుకుంటే ముస్లిములంతా కలసి ఒక వ్యక్తిని తమ నాయకునిగా ఎన్నుకోవాలి. సిరాతె ముస్తఖీమ్ అంటే జాతి మొత్తం ఒకే త్రాబిషైకి రావటం. ఈనాడు ముస్లిములు వెనుకబడిన జాతిగా, బలహీనులై ఉన్నారు. ఎందుకంటే వారికి కేంద్రం లేదు. ఏ ఒక్క నాయకుడి అనుసరణలో కూడా వారు లేరు. వారికి ఒక విధానం గాని, ఒక చట్టం గాని లేదు.

వివరణ :

వెనుకటి ఆయతీలలో కాబతుల్లాహ్ ని ఫిబ్లాగా మార్గటంపై అభ్యంతరాలు తెలిపేవారిని అజ్ఞానులుగా, అవివేకులుగా పేర్కొనటం జరిగింది. మరియు ఈ ఆయతుల్లో గ్రంథం కలవారు ప్రత్యేకించి యూదులు అనుమానం, సందేహం వల్ల ఈ (ఫిబ్లా) గురించి వ్యతిరేకించటం లేదని, ఇంకా ఏ ఇతర ఆధారాలు, సాక్ష్యాలు లేవని కాబతుల్లాహ్ ని

(151) ఆ ప్రకారంగానే మేము మీలో ఒకరిని ప్రవక్తగా మీ మధ్యకు పంపాము. అతను మీకు మా వాక్యాలను వినిపిస్తాడు. మీ జీవితాలను తీర్చిదిద్దుతాడు. మీకు గ్రంథాన్ని, దివ్య జ్ఞానాన్ని బోధిస్తాడు. మీకు తెలియని ఎన్నో విషయాలు నేరుతాడు.

(152) కనుక మీరు నన్ను స్వరించండి. నేను మిమ్మల్ని గుర్తుంచుకుంటాను. నాకు కృతజ్ఞతలు తెలుపండి, కృతఫ్ములు కాకండి.

(153) విశ్వాసులారా! సహనం ద్వారా, సమాజు ద్వారా సహాయం అర్థించండి. నిస్పందేహంగా సహనం కలవారికి అల్లాహ్ తోడుగా ఉంటాడు.

(154) అల్లాహ్ మార్గంలో చంపబడిన వారిని ‘మృతులు’ అని అనకండి. వాస్తవానికి వారు సజీవులు. కానీ మీరు గ్రహించలేరు.

(155) భయాందోళనలకు, ఆకలిదప్పికలకు, ధన, ప్రాణ, ఆహారాల నష్టానికి గురిచేసి మేము మిమ్మల్ని తప్పకుండా పరీక్షిస్తాము. (బ్ ప్రవక్తా!) ఓర్పు వహించేవారికి శుభవార్త తెలుపు.

كَمَّا أَرَسْلَنَا فِيْكُمْ رَسُولًا مِنْكُمْ يَتَلَوَّا عَلَيْكُمْ
أَيْتَنَا وَيُزَكِّيْكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَبَ وَالْحِكْمَةَ
وَيُعَلِّمُكُمْ مَالَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُوْنَ ﴿١٥١﴾

فَإِذْ كُرُونَيْ أَذْكُرْكُمْ وَآشْكُرْوَا لِي

وَلَا تَكُفُرُوْنَ ﴿١٥٢﴾

ع₅
٢₁₈

يَا إِيَّاهَا الَّذِيْنَ آمَنُوا اسْتَعِيْنُوا بِالصَّابِرِ وَالصَّلْوَةِ

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِيْنَ ﴿١٥٣﴾

وَلَا تَقُولُوا إِلَيْنَ يُقْتَلُ فِي سَيِّئِلِ اللَّهِ أَمْوَاتٍ بَلْ

أَحْيَاهُ وَلِكُنْ لَا تَشْعُرُوْنَ ﴿١٥٤﴾

وَلَنَبْلُوْنَكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخُوفِ وَالْجُوعِ وَنَقِصِ

مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرْ

الصَّابِرِيْنَ ﴿١٥٥﴾

వ్యతిరేకించటం లేదని కేవలం వాళ్ళ పక్కపాతం, ఈర్ష్య, శత్రుత్వం వల్ల కాబతుల్లాహ్నాని ఖిబ్లాగా స్వీకరించటం లేదని పేరొనబడింది.

తోరాత్ మరియు ఇంజీలలో ముహమ్మద్ చివరి ప్రవక్త అవుతారని మరియు వారి ఖిబ్లా కాబతుల్లాహ్ అవుతుందని వివరంగా ప్రాయబడి ఉంది. ప్రవక్తలందరి ఖిబ్లా కాబతుల్లాహ్ అవుతుందని వివరంగా ప్రాయబడి ఉంది. ప్రవక్తలందరి ఖిబ్లా మొదట్టుంచి కాబతుల్లాహ్యే ఉండేది. అయితే బైతుల్ మజ్జిన్ సులైమాన్ (అ) నిర్మించారు. అప్పటి నుండి దాన్ని ఖిబ్లాగా ఎన్నుకోవటం జరిగింది. రసూలుల్లాహ్ కాలంలో అల్లాహ్తతాలా మరల కాబతుల్లాహ్నాని ఖిబ్లాగా విధించాడు. అందువల్ల ప్రపంచంలో విశ్వాసులందరూ నమాజు సమయంలో కాబతుల్లాహ్ వైపు తిరిగి నమాజు చేయాలి. విశ్వాసులు దైవభీతితో అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపాలన చేస్తారు. అల్లాహ్ ఆజ్ఞల్ని ధిక్కరించేవారు విశ్వాసులు కాలేరు. యూదుల విద్యాంసులు సత్యాన్ని కప్పిపుచ్చేవారు. మన ప్రవక్త గురించి సవివరంగా - “ముహమ్మద్” చివరి ప్రవక్త అవుతారని, కాబతుల్లాహ్ అయిన ఖిబ్లాగా ఉంటుండని చెప్పబడింది. ఒక తండ్రి, తన పిల్లల్ని ఎలా గుర్తుపడతాడో అలాగే ఈ విషయం వారికి తెలుసు.

(156) ఈ పరిస్థితులలో మనఃష్ట్రంతో ఉండేవారు, కష్టకాలం దాపురించినపుడు “మేమంతా అల్లాహ్ కే చెందినవారము, అల్లాహ్ వైపునకే మరలిపోవలసిన వారము” అని అనే

(157) వారిపై వారి ప్రభువు తన అపూర్వ అనుగ్రహాలను కురిపిస్తాడు. ఆయన కారుణ్యాచాయలు వారికి ఆశ్రయమిస్తాయి. వారే రుజు మార్గగాములు.

(158) సఫా, మర్యాలు అల్లాహ్ యొక్క చిహ్నాల లోనివి. కనుక కాబా గృహానికి హజ్ కొరకు లేక ఉమ్రహ్ కొరకు పోయేవారు ఈ రెండు కొండల మధ్య ప్రదక్షిణ చేస్తే అది ఎంతమాత్రం దోషం కాదు. స్వచ్ఛందంగా, హృదయపూర్వకంగా ఎవరైనా ఏదైనా సత్కార్యం చేస్తే అది అల్లాహ్ కు తెలుస్తుంది. ఆయన తప్పకుండా దానిని ఆదరిస్తాడు.

(159) మేము అవతరింపజేసిన స్పష్టమైన జ్ఞాన బోధనలు, ధర్మపదేశాలు వాస్తవానికి మానవులందరి మార్గదర్శకత్వం కోసం అని మేము గ్రంథంలో విశదం చేసిన తరువాత కూడా వాటిని దాచే వారిని అల్లాహ్ తప్పకుండా శపిస్తాడు. ఇంకా శపించేవారంతా వారిని శపిస్తారు.

(160) కానీ ఎవరు పశ్చాత్తాపంతో తమ ఈ వైఖరిని మార్యుకుంటారో, తమ నడవడికను సంస్కరించు కుంటారో, ఇంకా గోప్యంగా ఉంచుతూ వచ్చిన దానిని ప్రకటిస్తారో, వారిని నేను అమితంగా మన్మించేవాళ్లి, అధికంగా కరుణించేవాళ్లి.

మదీనాలో 16 లేదా 17 నెలల వరకు ముస్లింలు బైతుల్ మఖీన్ వైపు తిరిగి నమాజు చేసేవారు. అది చూసి యూదులు ముస్లింలు మనవారే అని అనుకున్నారు. ఎందుకంటే తమ ఖిబూ వైపు తిరిగి నమాజ్ చేస్తున్నారు. కానీ ఎప్పుడైతే రసూలుల్లాహ్ అల్లాహ్ ఆజ్ఞ అయిన వెంటనే కాబతుల్లా వైపు తిరిగి నమాజు చదపసాగారో వెంటనే యూదులు శత్రువులైపోయారు. ఇటు మక్కావాసులు ముస్లింలు మక్కా వదలి మదీనా వెళ్లిపోయారని, బైతుల్ మఖీన్

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُّصِيبَةٌ لَا قَالُوا إِنَّا بِاللَّهِ وَآتَانَا إِلَيْهِ رِجْعَونَ ﴿156﴾

أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهَتَّدُونَ ﴿157﴾

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَابِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ إِلَيْهِمَا أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَسْطُوفَ عَلَيْهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ ﴿158﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلَنَا مِنَ الْبِيِّنَاتِ وَالْهُدْيَى مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ الْعَنُونُ ﴿159﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَأْبُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُوا فَأُولَئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَابُ الرَّحِيمُ ﴿160﴾

(161) అవిశ్వాన వై ఖరిని అవలంబించి, అవిశ్వాసులుగానే మరణించిన వారిని అల్లాహ్, ఆయన దూతులు, ఇంకా మానవులందరూ శపిస్తారు.

(162) ఆ శాపగ్రస్త స్థితిలోనే వారు సదా ఉంటారు. వారి శిక్షను తగ్గించటం గానీ, వారికి మళ్ళీ ఏ వ్యవధి ఇవ్వటం గానీ జరగడు.

(163) మీ అందరి ఆరాధ్య దైవం ఒక్కడే. ఆ కరుణామయుడు, ఆ కృపాశీలుడు తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేదు.

(164) (ఈ సత్యం గ్రహించడానికి ఏవైనా, చిహ్నాలు, ఆధారాలు అవసరం అయితే) వివేకం ఉన్నవారికి భూమ్యాకాశాల నిర్మాణంలో, రేయంబవశ్చ ఒకదాని వెంట ఒకటి చేసే నిరంతరమైన పయనంలో, ప్రజాబాహుళ్యానికి ఉపయోగపడే వస్తువులు మొసుకుంటూ నదులలో, సముద్రాలలో సంచరించే ఓడలలో, ఆకాశం నుండి అల్లాహ్ కురిపించే వర్షపు నీటిలో తద్వారా ఆయన మాతృభూమికి ప్రాణం పోయటంలో, భువిలో వివిధ ప్రాణాలను వర్ధిల్లజేయటంలో, వాయువుల సంచారంలో, భూమ్యాకాశాల మధ్య అల్లాహ్ ఆదేశాలకు కట్టుబడి ఉన్న మేఘమాలికలలో అసంఖ్యాకమైన సూచనలు కానవస్తాయి.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَا تُوْا وَهُمْ كُفَّارٌ أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلِكَةِ وَالنَّاسِ
أَجْمَعِينَ ﴿١٦١﴾

حُلِيدِينَ فِيهَا لَا يُحْكَفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿١٦٢﴾

وَالْهُكْمُ إِلَهٌ وَّاَحَدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٣﴾

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ الْيَلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الْقِيَقِ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتَهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا يَلِيقُ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٦٤﴾

19
11
3

పైపు తిరిగి నమాజు చేస్తున్నారని, వాళ్ళతో మనకేం పని అనే ఉద్దేశంతో శత్రువ్యాస్ని కొంతవరకు మరచిపోయారు. కాని ఎప్పుడైతే అవిశ్వాసులు కాబతుల్లా ముస్లింల ఫిబ్లా అయ్యిందని, ముస్లింలు కాబతుల్లాని తమ ఫిబ్లాగా నమ్ముతున్నారని విన్నారో ఏదో ఒక రోజు ముస్లింలు కాబతుల్లాని ఆక్రమించుకుంటారని ఇంకా విగ్రహాలను కాబా నుండి తొలగిస్తారని, ముస్లింలు శక్తిమంతులుగా మారే ముందే వారిని నాశనం చేయాలని నిశ్చయించుకున్నారు.

ఫిబ్లా మార్పిడి ఆదేశం వచ్చిన రెండు నెలల తరువాత “బదర్” యుద్ధం జరిగింది. ఈ యుద్ధంలో అల్లాహ్ ముస్లింలకు సహాయం చేసాడు.

ముస్లింలు అల్లాహ్ దయవలన ఈ యుద్ధంలో గెలిచారు. “జంగె బదర్”కి రెండు నెలల ముందే అల్లాహ్ తాతులూ ముస్లింలకు జరుగబోయే సంఘటనల గురించి, ముస్లింలకు రానున్న కష్టాల గురించి అవిశ్వాసులు ముస్లింలపై దాడి చేస్తారని, శత్రువులు ముస్లిముల్ని బాయికాట్ చేస్తారని, ఆకలి దప్పుల పరిస్థితులు, నిరుద్యోగం వంటి సమస్యలు

ఏర్పడతాయని యుద్ధం సంభవిస్తే ధన, ప్రాణ నష్టం సంభవిస్తాయని తెలియజేశాడు. ఇలాంటి కష్ట పరిస్థితుల్లో ముస్లింలు ఏం చేయాలి? ఎలా ప్రవర్తించాలి? అనే దానికి అల్లాహ్ తఱలా ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో సహానం వహించాలని, ఓర్పుతో కష్టాలను ఎదుర్కొవాలని అధికంగా నమాజ్లు (ఫరజ్, సున్తు, నఫిల్ మరియు తహజ్జుద్లు) చేయాలని ఆదేశించాడు. సహానం, ఓర్పు ద్వారా కష్టాలను ఎదుర్కొవాలి. ఎందుకంటే కష్టాలు, ఆపదలు, పరిక్షలు ఇవన్నీ శక్తికి లోబడి మాత్రమే వస్తాయి. శక్తికి మించి అల్లాహ్ పరీక్షించడు. నమాజ్ ద్వారా అల్లాహ్ ప్రసన్నత, సహాయం లభిస్తుంది. వాటివల్ల మనము శత్రువుని ఓడించవచ్చు. ఈనాడు ముస్లింలపై అన్ని వైపుల నుంచి శత్రువులు దాడి చేస్తున్నారు. ముస్లింల ధన, మాన, ప్రాణాలకు భుర్త లేదు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ముస్లింలు సహానం, ఓర్పు మరియు నమాజుల ద్వారా కష్టాలను ఎదుర్కొంటే కష్టాలు దూరమవుతాయి. కానీ ముస్లింలు సహానం, నమాజ్లను వదలి రోదించటం, తమ బాధలను వ్యక్తం చేయడంలో నిమగ్నులైపోయారు. ఇది సరైన పద్ధతి కాదు. దీనివల్ల ముస్లిముల సమస్యలు పరిష్కరించబడవు.

వెనుకటి ఆయతుల్లో ముస్లిములు అన్ని వైపుల నుంచి కష్టాల్లో ఇరుక్కున్నప్పుడు సహానం వహించాలని, అధికంగా నమాజ్ చేయాలని, ఇన్ఫా అల్లాహ్ కష్టాలన్నీ అల్లాహ్ దయవల్ల తొలగిపోతాయనీ వివరించబడింది. ఇంకా ఈ ఆయతుల్లో మన వద్ద ఖుర్జాన్ రూపంలో ఉన్న అల్లాహ్ సందేశం మానవాళికంతటికి తెలియజేయాలనీ, ప్రపంచమంతా ఖుర్జాన్ సందేశాన్ని తెలుసుకోవాలని బోధించబడింది. ఖుర్జాన్ సందేశాన్ని కప్పిపుచ్చటం అంటే ప్రజలకు అందజేయుకోవడం మహో పాపం. ఇది ఎంత పెద్ద పాపం అంటే ఇలాంటి వారికి అల్లాహ్ శాపం తగులుతుంది. ఇంకా అల్లాహ్ శాపం ఎవరికి తగులుతుందో వారు సరకంలో ప్రవేశింపబడతారు. అందువల్ల ఖుర్జాన్ సందేశ ప్రచారం చేయడం తప్పనిసరి ఏది. యూదులు, క్రైస్తవులు, బైబిల్ మరియు తౌరాత్ల సందేశాన్ని కప్పిపుచ్చారు. అందువల్ల వారికి అల్లాహ్ శాపం తగిలింది. ఖుర్జాన్ గ్రంథంలో అల్లాహ్తాలా బోధించిన వాటిని కప్పిపుచ్చడం ఎంత పెద్ద పాపం అంటే అల్లాహ్తో పాటు శపించేవారు కూడా శపిస్తారు.

హదీసులో ఇలా ఉంది, “మన్సుయిల అన్ ఇల్మిన్ ఫకతమహల్ జమ్యు యోమల్ ఖియామతి లిజామిన్ మిన్ నారిన్.” (సహీద్ తిర్మిజీ - పా.నె. 2573)

“ఎవరైనా ప్రశ్నాన్ని దానికి సమాధానం తెలిసి కూడా చెప్పకపోయినా దానిని కప్పిపుచ్చినా తీర్పుదినం నాడు అతని నోచికి అగ్ని కశ్యోం వేయబడుతుంది.”

ఈనాడు మనం ఖుర్జాన్ సందేశం ప్రచారాన్ని వ్యాప్తిని విస్తరిస్తున్నాము. ఖుర్జాన్ సందేశం ఏమిలో ముస్లిములకే తెలియదు. మరి ముస్లిమేతరులకు ఎలా తెలుస్తుంది?

రసూలుల్లాహ్ మరియు ఆయన అనుచరులు ఖుర్జాన్ సందేశ ప్రచారంలో చాలా కష్టపడ్డారు. దాని ఘలితం వారికే లభించింది. ఇంకా అతి పెద్ద భూభాగంలో దేవుని ఏకత్వం వ్యాప్తి చెందింది. ఈజిష్టోలో కేవలం 12 వేలమంది ముస్లింలు ప్రవేశించారు. వారు ఖుర్జాన్ సందేశ ప్రచారంలో తమ వంతు పూర్తి ప్రయత్నం చేసారు. అల్హమ్దులిల్లాహ్ కొన్ని సంవత్సరాలలోనే ఈజిష్టో అంతా ముస్లిములయ్యారు. కోట్లాదిమంది విగ్రహారాధన మాని అల్లాహ్ని ఆరాధించసాగారు. కానీ ఇండియాలో 20 కోట్ల మంది ముస్లిములు ఉన్నారు. అందరు కలసికట్టగా ఖుర్జాన్ సందేశ ప్రచారం చేస్తే ఇంకా ఏకత్వాన్ని వ్యాపింపజేస్తే ఇప్పటివరకు విగ్రహారాధన మాయమై ఉండేది. అందరూ అల్లాహ్ని ఆరాధించేవారు. కానీ మనం ఖుర్జాన్ సందేశం (ప్రచారం) వైపు దృష్టి సారించలేదు.

(165) అల్లాహోను కాదని ఇతరులను ఆయనకు సమానులుగా, ప్రత్యర్థులుగా భావించి, అల్లాహో పట్ల ఉండవలసిన ప్రేమతో వారిని ప్రేమించేవారు కూడా ఉన్నారు. కానీ విశ్వాసులు అన్నింటికంటే అధికంగా అల్లాహోనే ప్రేమిస్తారు. సర్వశక్తులూ, అల్లాహో గుప్పెట్లో ఉన్నాయని, ఇంకా శిక్షించటంలో కూడ ఆయన చాలా కరిసుడనీ ఈ దుర్మార్గులకు మున్ముందు ఫరోరశిక్షను ప్రత్యక్షంగా చూసిన తరువాత బోధపడే బదులు, ఇప్పుడే బోధపడితే ఎంత బాగుంటుంది?

(166) అల్లాహో వారిని శిక్షించే సమయాన వారు ప్రపంచంలో ఏ నాయకుల, ఏ మార్గదర్శకుల అడుగుజాడలలో నడిచేవారో ఆ నాయకులు, ఆ మార్గదర్శకులు తమ అనుచరులతో ఏమాత్రం సంబంధం లేని వారిగా ప్రవర్తిస్తారు.

(167) అప్పుడు అనుచరులు ఇలా అంటారు, “మాకు (ప్రపంచానికి తిరిగిపోయే) మరొక అవకాశం లభిస్తే, వారు ఈ రోజు మమ్మల్ని విస్కరిస్తున్నట్లే మేమూ వారిని విస్కరిస్తాము” ఈ విధంగా ప్రపంచంలో వారు చేసిన కర్మలను అల్లాహో వారి ముందు ఉంచుతాడు. వారు అప్పుడు నిస్సృహతో, తీవ్ర అవమాన భారంతో కృంగిపోతారు. అయినప్పటికీ నరకాగ్ని నుండి బయట పడటం వారికి సాధ్యం కాదు.

వెనుకటి ఆయతుల్లో “ఎవరైతే అల్లాహో సూచనలను, అల్లాహో సందేశాన్ని ధిక్కరిస్తారో వారికోసం తీర్పుదినం నాడు వ్యధాభరితమైన శీక్ష ఉండని” వివరించబడింది. ఈ ఆయతుల్లో దైవం ఒక్కడే అని మరియు ఆయనే ఆరాధనకు అర్పుడని, ఈ విషయం ఆధారాల ద్వారా రుజూవు చేయబడిందని వికత్వం ఆధారాల ద్వారా నిరూపించబడిందని, ఒహుదైవారాధన ఆధారాల ద్వారా నిరూపించబడలేదని వివరించబడింది. ఈ సందేశం అవిశ్వాసులకు వింతగా అనిపించింది. వారు ఇలా అన్నారు, “అజ్ఞాలల్ - అలిహత - ఇలాహన్ వాహిదన్ - ఇన్నపోజష్యమ్ ఉన్ - ఇజాబున్” (పేజి-5) ఏమిటీ, ఈయనగారు ఇన్ని ఆరాధ్యలకు బదులు ఒకే ఆరాధ్యాన్ని నిలబెట్టాడా, ఇది చాలా వింతగా ఉందే? అల్లాహోతాలూ ఏకత్వాన్ని నిరూపించడానికి (7) ఆధారాలు ఇచ్చాడు. ఇవి వేరే ఏ ఆయత్లో లేవు.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنَّاً ذَا
يُحِبُّهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ أَمْنُوا أَشَدُ حُبًا
لِّلَّهِ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ لَا
آتَ الْقُوَّةَ إِلَهٌ بَعْيَدًا وَآتَ اللَّهَ شَدِيدُ
الْعَذَابِ ﴿165﴾

إِذْ تَبَرَّا الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوْا
الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ ﴿166﴾

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ آتَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّا
مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّهُمْ وَمِنَّا كَذِيلَكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ
أَعْمَالَهُمْ حَسَرَتِ عَلَيْهِمُ طَ وَمَا هُمْ بِخَرِيجِينَ
مِنَ النَّارِ ﴿167﴾

20
4
4

(168) ప్రజలారా! భూమిలోని ధర్మసమృతమైన, పరిశుభ్రమైన వాటినన్నింటినీ మీరు తినండి. పైతాను అదుగుజాడలను అనుసరించకండి. వాడు మీకు బద్ధశత్రువు.

يَا يَهَا النَّاسُ كُلُّوْا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَّا طَيِّبَاتٌ
وَلَا تَتَّقِعُوا خُطُوطَ الشَّيْطَنِ إِنَّهُ لَكُمْ عَذُولٌ
﴿168﴾ مُّبَيِّنٌ

1. భూమ్యకాశాలను అల్లాహ్ సృష్టించాడు. భూమ్యకాశాల వల్ల మానవులకు అనేక లాభాలు ఉన్నాయి. - మరి మానవులను ఎవరు సృష్టించారు? వారిని కూడా అల్లాహ్ యే సృష్టించాడు. ఇతర ఏ వలీ కాని, ఏ విగ్రహం కాని సృష్టించలేదు.

2. పగలు రాత్రిని అల్లాహ్ సృష్టించాడు. ఒకవేళ ఎల్లప్పుడు రాత్రి ఉంటే చీకట్లో జీవితం గడపడం దుర్భరమైపోతుంది. పగలు రాత్రుల వల్ల మనకు ఎన్నో లాభాలు ఉన్నాయి. వాటిని కూడా అల్లాహ్ యే సృష్టించాడు. ఏ వలీకాని, ఏ విగ్రహం కాని సృష్టించలేదు.

3. సముద్రాలలో పడవలు, నోకలు ప్రయాణించటం, వాటి ద్వారా మానవులు, వారి సామగ్రి ఒకచోట నుండి వేరే చోటికి చేరడం, ఈ ఏర్పాట్లన్నీ అల్లాహ్ యే చేసాడు. ఇది ఇతర వలీ లేదా విగ్రహం వల్ల కానేకాడు.

4. వర్షం కురవటం, నేల స్వీచ్ఛామలంగా ఉండటానికి, పంటలు పండటానికి ఎంతో అవసరం. వర్షం వల్ల మానవులకు అనేక లాభాలు ఉన్నాయి. వర్షాన్ని కురిపించేది అల్లాహ్ మాత్రమే. ఏ వలీ కాని విగ్రహంగానీ కానేకాడు.

5. ఎన్నో రకాల జంతువులను అల్లాహ్ సృష్టించాడు. వాటి ద్వారా మనం వ్యవసాయం చేస్తున్నాము. సామాను మోయటానికి యుద్ధంలో మరియు ఆహారంగా తినటానికి పనికి వస్తున్నాయి. వాటి చర్యలు, వెంట్లుకలు వగైరాల వల్ల ఎన్నో లాభాలు ఉన్నాయి. మీటిని సృష్టించింది అల్లాహ్ యే, ఏ వలీ కాని విగ్రహం కాని కాడు.

6. గాలి మానవ జీవితానికి ఎంతో అవసరం. ఒక్క నిముషం కూడా గాలి లేకుండా మనం సజీవంగా ఉండలేము. గాలిని కూడా అల్లాహ్ యే సృష్టించాడు. ఏ వలీగాని, ఏ విగ్రహం కాని సృష్టించలేదు.

7. మేఘాలు నీటి టాంకుల వంటివి. వీటి ద్వారా మానవులకు నీరు లభిస్తుంది. నీరు లేకుండా మానవుడు జీవించలేడు. మేఘాలను ఎవరు సృష్టించాడు? ఏ వలీ కాని ఏ విగ్రహం కాని కాడు. అల్లాహ్ మనల్ని సృష్టించాడు. ఇంకా మన అవసరాల కొరకు ఏర్పాట్లన్నీ అల్లాహ్ యే చేస్తున్నాడు. అందువల్ల మనం అల్లాహ్ నే పూజించాలి. అల్లాహ్ ని కాదని ఇతరుల్ని మనం ఎందుకు పూజించాలి?

వారు మనల్ని సృష్టించనూ లేదు. మనకొరకు ఏ ఏర్పాట్లు చేయనూ లేదు. అందువల్ల ఏ వలీని కాని, ఏ విగ్రహాన్ని కాని పూజించడం చాలా తప్ప. మహా పాపం, ఇది అల్లాహ్ కు సాటి కల్పించడం అవుతుంది. సజ్డా చేయడం, రుక్మా చేయడం, తపాఫ్ చేయడం, ప్రైక్యబుదులు, జంతువును బలి ఇప్పటం ఇవనీ ఆరాధనలే. వీటన్నిటినీ అల్లాహ్ కొరకే చేయాలి. ఈ కార్యాల్యాల ఏడల గౌరవభావంతో ఉండండి. కాని అల్లాహ్ కే ప్రార్థన చేయాలి. ప్రార్థనలో ఇతరులెవరినీ అల్లాహ్ కు సాటి కల్పించకూడు. విశ్వాసులు, ముస్లిములు అందరికన్నా అధికంగా అల్లాహ్ ను ప్రేమిస్తారు. కాని బహుదైవారాధకులు అల్లాహ్ కన్నా అధికంగా ఇతరుల్ని ప్రేమిస్తారు.

(169) వాడు మిమ్మల్ని దుర్మార్గాన్ని, అల్లీలాన్ని చేయండి అని, ఇంకా అల్లాహ్ గురించి ఏ విషయముతో మీకు తెలియవో వాటిని చెప్పండి అని మిమ్మల్ని ఆజ్ఞాపిస్తాడు.

(170) అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన ఆదేశాలను అనుసరించండి అని వారితో అన్నప్పుడు, వారు మాతాతముత్తాతలు అవలంబిస్తుండగా చూచిన పద్ధతినే మేము అవలంబిస్తున్నాము అని సమాధానం చెబుతారు. వారి మార్యీకులు జ్ఞానం లేనివారైనప్పటికీ, సన్మార్గం పొందని వారైనప్పటికీ, వారు వారినే అనుసరిస్తారా?

(171) అల్లాహ్ మార్గాన్ని తిరస్కరించే వారి పోలిక ఇలా ఉంది. పశువుల కాపరి పశువులను కేక వేస్తున్నాడు. కాని అవి ఆ కేకలు, అరుపుల ధ్వనిని తప్ప దేనినీ వినలేవు. వారు చెవిటి వారు, మూగవారు, గ్రుఫ్టివారు. కనుక ఏ విషయమూ వారి బురకెక్కదు.

(172) విశ్వసించిన ప్రజలారా! మేము మీకు ప్రసాదించిన పరిశుభ్రమైన వస్తువులను నిస్సంకోచంగా తినండి - మీరు నిజంగానే అల్లాహ్ ఆరాధకులు అయితే అల్లాహ్కు కృతజ్ఞతలు తెలుపండి.

(173) అల్లాహ్ నిషేధించినవి ఇవి మాత్రమే : మరణించిన వాటిని తినకండి. రక్తాన్ని, పంది మాంసాన్ని ముట్టకండి. ఇంకా అల్లాహ్కు కాక ఇతరులకు సమర్పించబడిన దానిని తినకండి. కాని ఎవరైనా గత్యంతరంలేక వాటిలోని ఏ పదార్థాన్ని తింటే అది పాపం కాదు. అయితే నిషేధాజ్ఞను ఉల్లంఘించే ఉద్దేశ్యం ఉండకూడదు. ఇంకా అవసరానికి మించి తినకూడదు. అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను.

إِنَّمَا يَا مُرْكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا
عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٦٩﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَتَبِعُوا مَا آتَيْنَا لِلَّهِ قَالُوا بَلْ
نَتَّبِعُ مَا آتَيْنَا عَلَيْهِ أَبَدًا إِنَّمَا أَبَدُوهُمْ
لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٧٠﴾

وَمَثُلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلُ الَّذِينَ يَنْعُقُونَ
يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنَدَاءً طَصْمُ بُكْمُ عُمَيْ فَهُمْ لَا
يَعْقِلُونَ ﴿١٧١﴾

لَيَأْتِيهَا الَّذِينَ أَمْنَوْا كُلُّوَا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا
رَزَقْنَاهُمْ وَأَشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيمَانُ
تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾

إِنَّمَا حَرَمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ
الْخِنْزِيرِ وَمَا أَهْلَبَ إِلَيْهِ لِغَيْرِ اللَّهِ فَمَنِ اضْطُرَّ
بِأَعْيُ وَلَا عَادِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ طَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿١٧٣﴾

(174) వాస్తవమేమిటంటే, అల్లాహ్ తన గ్రంథంలో ప్రవచించిన ఆజ్ఞలను దాచేవారు, వాటిని స్వల్ప ప్రాపంచిక ప్రయోజనాల కొరకు విక్రయించేవారూ, నిశ్చయంగా తమ పొట్టలను అగ్నితో నింపుకుంటున్నారు. తీర్పుదినంనాడు అల్లాహ్ వారిని ఏమాత్రం పలుకరించడు. పరిశుద్ధపరచడు. వారికి వ్యుధాభరితమైన శిక్ష కలదు.

(175) సన్మార్గానికి బదులు వక్రమార్గాన్ని క్షుమాభిక్షకు బదులు ఫోరశిక్షనూ కొనుక్కున్న వారు వీరు. వీరు నరక శిక్షను ఎంతవరకు భరిస్తారో!?

(176) ఇదంతా ఎందుకు సంబించిందంటే అల్లాహ్ సత్యంతో కూడుకున్న గ్రంథాన్ని అవతరింపచేశాడు. అయితే ఈ గ్రంథంలో విభేదాలు కల్పించినవారు తమ మంకుతనంలో పడి అసలు సత్యం నుండి చాలా దూరం వెళ్ళిపోయారు.

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَبِ وَيَسْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا لَا أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارُ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَا يُرِيكُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٤﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ اسْتَرُوا الظَّلَلَةَ بِالْهُدْيِ وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ﴿١٧٥﴾

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ نَزَّلَ الْكِتَبَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَبِ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿١٧٦﴾

21
5

వెనుకటి ఆయతుల్లో కేవలం అల్లాహ్ను ఆరాధించడమే సరైనదని బోధించబడింది. ఎందుకంటే అల్లాహ్ మనల్ని సృష్టించాడు. మరియు ఆయనే మన అక్కరలను తీరుస్తున్నాడు. ఆయనే మనకు సహాయం చేస్తున్నాడు. ఆయనే మన సమస్యల్ని పరిషురిస్తున్నాడు. మరి ఇతరులను ఎందుకు పూజించాలి? ఎందువల్ల పూజించాలి? ఈ ఆయతుల్లో హలార్ (ధర్మసుమ్మతమైన) వస్తువులను మాత్రమే తినాలని, నిపిడ్న వస్తువులను తినకూడదని ఇంకా అల్లాహ్కా కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటూ ఉండమని వివరించబడింది.

166. అల్లాహ్తాలా ఇలా విశదపరిచాడు, “నేను నా దాసులను ఏకత్వం (తొహీద్) పై సృష్టించాను. కాని పైతానులు వారిని రుజుమార్గం నుండి మళ్ళించారు. ఇంకా ఏ పదార్థాలనైతే నేను వారి కోసం ధర్మ సమూతమైనవిగా చేసానో వాటిని పైతానులు వారిపై నిపిడ్నపరిచారు.” (సహీద్ ముస్లిమ్ - హ.నెం. 5109)

170. ఈనాడు కూడా బిద్చాతీలకు బిద్చాతీలతో ఇస్లాంకు ఎటువంటి సంబంధం లేదని బోధిస్తే వారు తప్పకుండా ఈ ఆచారాలు మా తాత ముత్తాతల నుండి వస్తున్నవి అని సమాధానమిస్తారు. అంటే వారి తాత ముత్తాతలు రుజుమార్గానికి దూరంగా, మార్గట్రప్పలుగా ఉండేవారని అనడంలో సందేహం లేదు. ఉదాహరణకు కొందరు తల్లిదండ్రులు రాళ్ళను పూజిస్తారు. కొందరు సూర్యాణ్ణి, మరికొందరు ఏసుక్కిస్తును, మరికొందరు సమాధులకు సజ్ఞా చేస్తారు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో తల్లిదండ్రుల, తాత ముత్తాతల పద్ధతి ఎలా సరైనదిగా ఉంటుంది?

171. తప్పు, ఒప్పు అని ఆలోచించకుండా తమ తల్లిదండ్రులను అనుసరించే ఇలాంటి అవిశ్వాసుల ఉపమానం ఆ జంతువుల్లు ఉండి, కాపరి వాటిని పిలుస్తున్నాడు. అవి పిలుపును వింటున్నాయి. కాని ఎందుకు పిలుస్తున్నాడో అర్థం చేసుకోలేకపోతున్నాయి. ఇదేవిధంగా, అంధులై అనుసరించే వారు చెవిటివారే, సత్యసందేశాన్ని వినరు, వారు మూగవారే. సత్య సందేశం వారి నోటిసుండి వెలువడడు. మరియు వారు అంధులు, ఎందుకంటే వారు సత్యాన్ని

(177) సత్కార్యం అంటే మీరు మీ ముఖాలను తూర్పు పడమరలకు త్రిపుటం కాదు. సత్కార్యం అంటే మనిషి అల్లాహ్ నూ, అంతిమ దినాన్ని, దైవదూతలనూ, అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన గ్రంథాన్ని ఆయన ప్రవక్తలనూ హృదయపూర్వకంగా విశ్వసించటం. ఇంకా అల్లాహ్ పట్ల ప్రేమతో తాము ఎక్కువగా ఇష్టపడే ధనాన్ని బంధువుల కొరకు, అనాధల కొరకు, నిరుపేదల కొరకు, బాటసారుల కొరకు, సహాయం చెయ్యండి అని అర్థించేవారి కొరకు, జైదీలను విదుదల చెయ్యటానికి వ్యయపరచటం. ఇంకా సమాజును స్థాపించటం, జకాత్ ఇస్తూ ఉండటం, వాగ్గానం చేస్తే దానిని పాలించటం, కష్టకాలంలో, లేమిలో, సత్యానికి అసత్యానికి మధ్య జరిగే పోరాటంలో షైర్యం చూపేవారూ - వీరే వాస్తవంగా సత్యసంధులు, అల్లాహ్ ఎడల భయభక్తులు కలవారు వీరే.

(178) విశ్వసించిన ప్రజలారా! హత్యా వ్యవహారాలలో మీ కొరకు ప్రతీకార న్యాయం విధించబడింది. హత్యచేసిన వ్యక్తి స్వతంత్రుడయితే, ఆ స్వతంత్రుణ్ణే శిఖించాలి. బానిస అయితే ఆ బానిసనే వధించాలి. స్త్రీ అయితే ఆ స్త్రీనే చంపాలి. ఒకవేళ హతుని సోదరుడు హంతకుణ్ణికనికరించడలనే, న్యాయ సమృతంగా రక్తశుల్ప నిర్ణయం జరగాలి. హంతకుడు రక్తధనాన్ని ఉత్తమ రీతిలో అతనికి చెళ్చించాలి. ఇది మీ ప్రభువు నుండి మీకు లభించే సౌకర్యం, కారుణ్యం. దీని తరువాత కూడ ఈ హద్దులను అతిక్రమించేవారు ఫోరశిక్కకు గురిఅవుతారు.

చూడరు. మరియు వారు బుధిఫీసులు. ఎందుకంటే వారి వద్ద రవ్వంత బుధి కూడా లేదు. వారు దేవుడు మరియు దాసుని మధ్య ఉన్న వ్యత్యాసం గమనించలేదు. వారు దేవుణ్ణి పూజిస్తున్నారు. దాసుల్ని పూజిస్తున్నారు. - దేవుణ్ణి పూజించడం, దాసుని పూజించడం రెండు సమానమే అని భావిస్తున్నారు. వారు దేవుని ఏకత్వానికి బహు దైవాధనకు,

**لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وَجْهَكُمْ قَبْلَ الْمَسْرِقِ
وَالْمَعْرِبِ وَلِكِنَّ الْبِرَّ مَنْ أَمْنَى بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَالْمَلِكَةَ وَالْكِتَبِ وَالنَّبِيِّنَ وَأَتَى
الْمَالَ عَلَى حِبَّهِ ذَوِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى
وَالْمَسِكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّاَلِيْلِينَ وَفِي
الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَأَتَى الزَّكُوْةَ
وَالْمُؤْفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي
الْبَاسَاءِ وَالضَّرَاءِ وَحِيْنَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ
الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ** ﴿177﴾

**يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي
الْقَتْلَى طَ أَخْرُرْ بِالْحِرْرِ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأُنْثَى
بِالْأُنْثَى طَ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتَّبَاعُ
بِالْمَعْرُوفِ وَإِذَا ظَاهَرَتِ الْمُنْكَرُ فَلَا يُنْهَا
تَخْفِيفُ مِنْ رَبِّكُمْ وَرَحْمَةُ طَ فَمَنِ اعْتَدَ بَعْدَ
ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ** ﴿178﴾

(179) బుద్ధీజ్ఞానం కల ఓ మానవులారా! ఈ ప్రతీకార న్యాయం మీ సమాజానికి ఉపిరి. ఈ శాసనోల్లంఘనానికి మీరు దూరంగా ఉంటారని ఆశించబడుతోంది.

(180) మీలో ఎవరికైనా మరణకాలం సమీపించి, వారు ఆస్తిపాస్తులు కలవారైతే, తమ తల్లిదండ్రులకు, బంధువులకు న్యాయసమ్మతంగా పంచిపెడుతూ మరణ శాసనం విధిగా ప్రాయాలి. ఇది అల్లాహ్ పట్ల భయభక్తులు కలవారి విధుక్ థర్యుం.

(181) మరణ శాసనం విన్నవారు, తరువాత ఒకవేళ దాన్ని మార్చితే, దాని పాపమంతా ఆ మార్చిన వారిదే. అల్లాహ్ అంతా వింటాడు. ఆయనకు అన్నీ తెలుసు.

(182) కాని మరణ శాసనం చేసిన వ్యక్తి, పొరపాటు వల్లనో, దురుద్దేశ్యంతోనో అన్యాయం చేశాడనే అనుమానం ఎవరికైనా కలిగితే, వారు ఈ వ్యవహారంతో సంబంధం ఉన్న వారందరి మధ్య ఒప్పందం కుదిరిస్తే, అందులో ఏమాత్రం దోషం లేదు. అల్లాహ్ క్షమించేవాడూ, కరుణించేవాడూను.

**وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيْوَةٌ يَّاْوِي الْأَلْبَابِ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ** ﴿179﴾

**كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمُ الْهُوُتُ إِنْ
تَرَكَ خَيْرًا ۝ الْوَصِيَّةُ لِلْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ
بِالْمَعْرُوفِ ۝ حَقًا عَلَى الْمُتَّقِينَ** ﴿180﴾

**فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ
يُبَدِّلُونَهُ ۝ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ** ﴿181﴾

**فَمَنْ خَافَ مِنْ مُّؤْصِصِ جَنَفًا أَوْ إِنْجَما فَأَصْلَحَ
بَيْتَهُمْ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ۝ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ** ﴿182﴾

22
6

సున్నతీ - బిద్దిలతీకు, సత్యానికి - అసత్యానికి మధ్య ఉన్న వ్యత్యాసం తెలుసుకోలేకపోతున్నారు. ఎందుకంటే వారు బుద్ధిహీనులు గనుక.

173. ఈ ఆయతీలో నిపిధ్ పూర్వాను వస్తువుల గురించి ప్రస్తావిస్తూ ఇవి నిపిధ్ వస్తువులని, వాటిని తినకూడదని వివరించబడింది. కాని ఆకలితో అలమటిస్తున్న వ్యక్తి హలాల్ వస్తువు లభించకపోతే దానివల్ల మరణం సంభవించే భయం ఉంటే ఇలాంటి సమయంలో నిపిధ్ వస్తువును అల్ప పరిమాణంలో తినటానికి ఉపయోగింపవచ్చును. అల్లాహ్ ను కాదని ఇతరుల పేర్లపై గల అహరాన్ని తినటం అనేది చనిపోయిన జంతువు, జంతువు రక్తం మరియు పందిమాంసం కన్నా అసహ్యకరమైనది. అందువల్ల ఇతరుల పేర్లపై అహరాన్ని తినకండి. అది అన్నింటికంటే నిపిధ్ మైనది.

177. బైతుల్ మఖీస్ వైపు తిరిగి ప్రార్థించేవారే రుజుమూర్ఖంపై ఉన్నారని, బైతుల్ మఖీస్ ను పదలి కాబతుల్లాహ్ వైపు తిరిగి ప్రార్థన చేస్తున్న ముస్లిములు తప్పు చేస్తున్నారని, ఇందులో ఏమాత్రం పుణ్యం లేదని, యూదులు క్రైస్తవులు భావించేవారని వెనుకటి ఆయతీలలో వివరించబడింది.

ఈ ఆయతీలలో అల్లాహ్ తత్తులా పుణ్యం అనేది తూర్పు పడమరల వైపు తిరగడంలో లేదని, కేవలం అల్లాహ్ విధేయతలో, ఇంకా ఆయన ఆజ్ఞలపై అమలు చేయటంలో పుణ్యం ఉండని బోధించాడు.

(183) విశ్వసించిన ప్రజలారా! సౌమ్ (ఉపవాసం) మీ కొరకు విధిగా నిజయించబడింది. ఏవిధంగా మీకు పూర్వం వారికి కూడ విధించబడిందో. దీనివల్ల మీలో భయభక్తులు జనించే అవకాశం ఉంది.

(184) ఈ రోజు (ఉపవాసం) లెక్కించదగిన కొన్ని దినములు మాత్రమే. కాని మీలో ఎవరైనా వ్యాధిగ్రస్తులైనా లేక ప్రయాణంలో ఉన్నా, వేరే దినాలలో ఆ ఉపవాస దినాలను పూర్తిచెయ్యాలి. ఉపవాసం ఉండే శక్తి కలవారు (ఒకవేళ దానిని పాటించకపోతే) పరిహారం చెల్లించాలి. ఒక ఉపవాస దినానికి పరిహారం ఒక పేదవానికి భోజనం పెట్టడం. కాని ఎవరైనా ఇంకా ఎక్కువ పుణ్యం చేస్తే, అది వారికి మేలు. గ్రహించగలిగితే ఉపవాసం ఉండటమే మీకు ఉత్సవం.

يَا يَهَا الَّذِينَ أَمْنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ
كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَتَقَوَّنُ ﴿183﴾

أَيَّامًا مَّعْدُودٍ طِ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضاً أَوْ
عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ طِ وَعَلَى الَّذِينَ
يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامٌ مِسْكِينٌ طِ فَمَنْ تَطَوَّعَ
خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ طِ وَأَنْ تَصُومُوا حَيْثُ لَكُمْ إِنْ
كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿184﴾

ఇప్పుడు అల్లాహ్ తఱలూ కాబతుల్లాహ్ వైపు తిరిగి నమాజ్ చేయమని ఆజ్ఞాపించాడు. కనుక కాబతుల్లాహ్ వైపు తిరిగి నమాజ్ చేయటం పుణ్యకార్యం. (దీని వివరణ 177వ వాక్యంలో ఉంది).

178. ఖీసాన్ అంటే సరిసమానంగా శిక్షించుట. అంటే కంటికి బదులు కన్ను, పంటికి బదులు పన్ను, చెవికి బదులు చెవి, చేయికి బదులు చేయి, మనిషికి బదులు మనిషి, ప్రీతికి బదులు ప్రీతి. అజ్ఞాన కాలంలో ఎలాంటి చట్టం కాని, నిబంధన కాని ఉండేది కాదు. అందువల్ల శక్తిమంతమైన వర్గం బలహీనమైన వర్గంపైన తన ఇష్టం వచ్చినట్లు అత్యాచారం చేసేది.

ఎప్పుడైనా బలమైన వర్గానికి చెందిన ఒక వ్యక్తి హత్య చేయబడితే దానికి బదులుగా అనేకమంది వ్యక్తులు హత్య చేయబడేవారు. కొన్ని సందర్భాలలో మొత్తం వర్గాన్నే చంపేవారు. ప్రీతి హత్య చేయబడితే ఇతర వర్గానికి చెందిన మనిషిని హత్య చేసేవారు. ఇదంతా హింస మరియు అత్యాచారం.

హత్యకు బదులు హంతక్కడి హత్య చేయాలి. ప్రీతి బదులు ప్రీతిని హత్య చేయాలి. హంతకుడు బానిస అయినా, బానిసను హత్య చేయాలి. ఇదే న్యాయం మరియు సత్యం. రసూలుల్లాహ్ ముస్లిములందరి రక్తం (వ్యక్తి లేదా ప్రీతి) సమానమేనని బోధించారు. (అబూదావూద్)

హంతక్కడి క్షమించడానికి రెండు పథ్ఫతులు ఉన్నాయి : మృతుని బంధువులు అల్లాహ్ ప్రీతి కొరకు అతడిన్న విడిచిపెట్టాలి లేదా మృతుని బంధువులు రక్తశల్యం స్నేకరించి హంతక్కడి విడిచిపెట్టగలరు. ఈ విషయంలో హంతకుడు మంచితనంతో, సంతోషంతో విధించబడిన రక్తశల్యం చెల్లించాలి.

179. ప్రతీకార న్యాయంలో మనుగడ ఉందని (ఖీసాన్) అల్లాహ్ బోధించాడు. ప్రజలకు ఈ విషయం తెలిసిన తరువాత అంటే మనం ఇంకొకరిని హత్య చేసే దానికి బదులుగా మనల్ని హత్య చేయడం జరుగుతుంది అని తెలిసినప్పుడు జాగ్రత్తగా మసలుకుంటారు. ఈ విధంగా మనసుల్లో భయం ఉంటుంది. ప్రజలు పరస్పరం అత్యాచారానికి ఛైర్యం చూపరు. ఈవిధంగా సమాజంలో అందరి ప్రాణాలు భద్రంగా ఉంటాయి. అందరు సుఖశాంతులతో జీవితం గడుపుతారు. ఈ చట్టం అమలులో అన్న సౌదీ అరబ్లలో ఇలాంటి సమాజాన్ని మనం చూడగలం.

(185) ఖుర్జాన్ రమజాన్ నెలలో అవతరించబడింది. అది మానవులందరికీ మార్గ దర్శకం. రుజుమార్గం చూపే, సత్యసత్యాలను వేరుపరచే స్పష్టమైన ఉపదేశాలు అందులో ఉన్నాయి. కనుక ఇక నుండి రమజాను నెలను పొందే వారు ఆ నెల అంతా విధిగా ఉపవాసం ఉండాలి. కానీ వ్యాధిగ్రస్తులైనవారు లేదా ప్రయాణంలో ఉన్నవారు, ఆ ఉపవాస దినాలను వేరే దినాలలో పూర్తిచెయ్యాలి. అల్లాహ్ మీకు సొలభ్యం కలుగజేయ్యాలనే అభిలషిస్తాడు. మిమ్మల్ని కష్టపెట్టాలనే ఆలోచన ఆయనకు లేదు. కనుక మీరు ఉపవాస దినముల సంఖ్యను పూర్తిచెయ్యగలగటానికి, అల్లాహ్ మీకు ప్రసాదించిన మహాభాగ్యానికి మీరు అల్లాహ్ జౌన్యత్యాన్ని కొనియాడటానికి, ఆయనకు మీరు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవటానికి ఈ పద్ధతి తెలుపబడుతోంది.

(186) నా దాసులు నన్ను గురించి నిన్ను అడిగితే, నేను వారికి అత్యంత సమీపంలోనే ఉన్నాననీ, పిలిచేవాడు నన్ను పిలిచినప్పుడు నేను అతని పిలుపును వింటాను, సమాధానం ఇస్తాననీ, (వారికి చెప్పు) కనుక వారు నా సందేశం విని దానిని స్వీకరించాలి. నన్ను విశ్వసించాలి. వారు రుజుమార్గం పొందే అవకాశం ఉంది (అని ఓ ప్రపక్త వారికి తెలుపుము).

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى
لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ
شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلِيَصْمُمْهُ وَمَنْ كَانَ
مَرِيضاً أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ آيَاتٍ أُخْرَاط
يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ
الْعُسْرَ وَلِتُكِمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ
عَلَى مَا هَدَيْتُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿185﴾

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ
دُعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ «فَلِيَسْتَجِيْبُوا لِي
وَلِيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿186﴾

సూర బఫర మొదలు 176 ఆయత్ల వరకు విశ్వాసాలు, నష్టకాలు, ఇస్లాం ధర్మాలు ఇంకా యూదుల చెడు కార్యాలు, అవిధేయత, కృతఫ్యుత గురించి వివరించబడింది. 177వ వాక్యం నుండి ఇస్లాం ధర్మాలు నియమాలు మరియు ఇతర ఆజ్ఞలు ప్రస్తావించబడ్డాయి. వెనుకటి ఆయతుల్లో ఖిసాన్ గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఈ ఆయతుల్లో ఉపవాసం గురించి వివరించబడింది. ఉపవాసము ఇస్లాం విధులలో ఒక ప్రధానమైన విధి.

“స్టామ్” అంటే తన్న తాను ఆపుకొనుట, అన్న పానీయాల నుండి ఆపుకొనుట, లైంగిక వాంచల నుండి, దైవతిరస్కారం నుండి, అసత్యం నుండి, కలహం నుండి తన్న తాను ఆపుకొనుట మొదలైనవి.

(187) ఉపవాసకాలంలో రాత్రి సమయాలలో మీరు మీ భార్యల వద్దకు పోవడం మీ కొరకు ధర్మసమృతం చెయ్యబడింది. వారు మీకు దుస్తులు, మీరు వారికి దుస్తులు, మీరు రహస్యంగా ఆత్మద్రోహానికి పాల్పడుతున్నారన్న విషయం అల్లాహ్కు తెలిసి పోయింది. అయినప్పటికీ ఆయన మీ అపరాధాన్ని మన్నించాడు. మిమ్మల్ని క్షమించాడు. ఇకనుండి మీరు మీ భార్యలతో సంభోగం చేయవచ్చు. అల్లాహ్ మీ కొరకు ధర్మసమృతం చేసిన సుఖాన్ని పొందండి. ఇంకా రాత్రి నలుపు రేఖ నుండి ఉపోదయపు ధవళ రేఖ ప్రస్నటమయ్యేవరకు, మీరు తినండి, త్రాగండి. ఆ తరువాత చీకటి పదేవరకు మీ ఉపవాసం పూర్తి చెయ్యింది. కాని మసీదులలో ‘ఏతెకాఫ్’ పాటించేటప్పుడు మీరు మీ భార్యలతో సంభోగించకండి. ఇవి అల్లాహ్ ఏర్పరచిన హద్దులు. వీటి దరిదాపులకు కూడ పోకండి. ఈ విధంగా అల్లాహ్ తన ఆజ్ఞలను ప్రజలకు సృష్టం చేస్తున్నాడు. తద్వారా వారు తమను తాము రక్షించుకుంటారని ఆశించబడుతోంది.

أَحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى
نِسَاءٍ كُمْ طْ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ
لَهُنَّ طْ عَلَمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ
أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ
فَالْأُنْثَى بَإِشْرُوهُنَّ وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ
وَكُلُوا وَاشْرُبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ
الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ
أَتَمُوا الصِّيَامَ إِلَيِ الْيَلِ^۱ وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ
وَأَنْتُمْ عَكْفُونَ لِفِي الْمَسْجِدِ طْ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ
فَلَا تَقْرَبُوهَا طْ كَذِلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ أَيْتَهِ لِلنَّاسِ
لَعَلَّهُمْ يَتَقَوَّنَ ﴿187﴾

ఉపవాసాల ఉద్దేశం, వాటి ఆదేశాలు :

ఉపవాసాల పలన దైవభీతి కలవారు (ముత్తుభీతిలు)గా మారవచ్చు. ముత్తుభీతి అంటే అల్లాహ్కు భయపడేవాడు. పాపకార్యాలకు దూరంగా ఉండేవాడు. అల్లాహ్కు విధేయుడై ఉండేవాడు, దైవ తిరస్కారానికి దూరంగా ఉండేవాడు. మనం ఉపవాసాల ఉద్దేశాన్ని సరిగా అర్థం చేసుకోలేదు. ఎందుకంటే ఒక వ్యక్తి ఉపవాసం ఉంటాడు. అన్నపాసీయాలకు దూరంగా ఉంటాడు. కాని, చెడుకు దూరంగా ఉండడు. ప్రయోజనమేమిటి? అందువల్ల ఉపవాసం ఉండేవారు అన్న పాసీయాలతో పాటు, చెడుకు కూడా దూరంగా ఉండాలి. ఇదే ఉపవాసాల అసలు ఉద్దేశం. ఒకవేళ మనం చెడును విసర్జించక చెడుకు దూరంగా ఉండే ఆలోచన కూడ మనలో లేదంటే మనం రమజాన్లో ఆకలి దప్పులతో ఉన్నాం కాని అసలు ఉపవాసాల్ని మనం పాటించలేదు.

ఖాల “లిమన్-లమ్” యదఱ ఖోలజ్జరీ వల్ అమలి బిహీ ఘలైన లిల్లాహిపా హజతున్ ఫీ అయ్యదఱ తామహు వఫరాబహు.

మహోప్రవక్త (స) ఉపదేశం : “ఎవరైతే (రోజా పాటిస్తున్నప్పటికీ) అసత్యం పలకడం, అసత్యాన్ని ఆచరించడం మానదో అటువంటి వాడు ఆకలి దప్పులతో పడుండటం పట్ల అల్లాహ్కు ఏమాత్రం అసక్తి లేదు.” (సహిహ్ బుఖారీ - హ.నె.0.1770)

భాల అస్మియాము జున్నతున్, ఘజజాకాన యోమ సౌమి అహదికుమ్ ఘలాయర్ఫసు వలా యెస్థబు ఘజ్న్ సాబ్మహు అహదున్ అవ్ భాతలహు ఘల్యభుల్ ఇస్మీ ఇమ్రడ్స్ సాయమున్. (సహీహ్ బుభారీ - హ.నెం. 1771)

మహాప్రవక్త్ (స) ఇలా ఉపదేశించారు : “రోజా డాలు వంటిది. మీలో ఎవరైనా రోజా పాటిస్తున్నట్టయతే ఆ దినాన నోటితో అల్లేలమయిన పలుకులు పలుకరాదు. అల్లరి పనులు చెయ్యరాదు. ఇతరులేవరైనా తిట్టినా, జగదానికి దిగినా, నేను రోజా పాటిస్తున్నాను” అని పలకాలి.

రమజాన్ చంద్రుడు చూసిన తరువాత ముస్లిమ్ స్ట్రీ పురుషులపై ఉపవాసాలు విధించబడ్డాయి.

కాని, అధిక వయస్సు గలవారు, వృద్ధులు లేదా వ్యాధిగ్రస్తులు, ఒక ఉపవాసానికి బదులు ఒక నిరుపేదవానికి భోజనం పెట్టాలి. ప్రయాణీకుడు, రోగి ఉపవాసం వదలగలరు. కాని తరువాత భజా ఉపవాసాలు పాటించాలి. ఉపోదయం నుండి సూర్యాస్తమయం వరకు అన్నపానీయాలు, భార్యతో సంపర్యం మొదలైన వాటికి దూరంగా ఉండాలి. భుర్జాన్ రమజాన్ నెలలో, లైలతుల్ భద్రోల్ అవతరించింది. రమజాన్ నెల లైలతుల్ భద్రోల్ “లౌహమవ్వాపూజ్” నుండి భూలోక ఆకాశంపై అవతరించబడింది మరియు అక్కడ “బైతుల్ ఇజ్జమ్”లో ఉంచబడింది. అక్కడి నుండి కొంచెం, కొంచెం చేసి 23 సంవత్సరాలలో సంపూర్ణంగా అవతరించబడింది. (ఇచ్చె కసీర్)

రమజాన్లోని లైలతుల్ భద్రోల్ లేదా లైలతుల్ ముబారక్పొలో అవతరించబడిందన్నా ఒకపే అర్థం. ఎందుకంటే లౌహమవ్వాపూజ్ నుండి భూలోక ఆకాశంపై రమజాన్లోనే అవతరించబడింది. మహాప్రవక్త్ (స) ఈ శుభాల నెలలో జిటీల్ ద్వారా భుర్జాన్ పరించేవారు. ఆయన (స) మరణించే సంవత్సరం రమజాన్లో జిబ్రియాల్ ద్వారా రెండుసార్లు భుర్జాన్ పరించారు. అంటే మహాప్రవక్త్ జిటీల్కు భుర్జాన్ వినిపించారు.

మహాప్రవక్త్ (స) రమజాన్లో మూడు రాత్రులు 23, 25, 27లో సహభాలతో జమాఅత్తగా ఖియాములైల్ చేశారు. అంటే తరావీహ్ నమాజ్ చేశారు. (సుననె అబూదావూద్ - హ.నెం. 1166) 8 రకాత్లు తరావీహ్ మరియు వితర్ కలిపి 11 రకాత్లు అవుతాయి. వివరణ జాబీర్ ఉల్లేఖనంలో ఉంది. (తఫ్సిర్ అవ్వాసనుల్ బయాన్)

అన్ ఆయిషత భాలత్ కానన్నబియ్యు (స) యుస్తీ ఫీమా బైన అయ్యఫ్ రుగమిన్ సలాతిల్ ఇషాయి ఇలల్ ఘజరి ఇష్కాదా అషరత రకాతిన్ యుస్తిము మిన్కుల్లి రకాతైని వ యూతిరు ఖిపాహిదతిన్. (సహీహ్ ముస్లిం - హ.నెం. 1216)

ఆయిష్టో (ర.అన్సహ్) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : “మహాప్రవక్త్ (స) ఇష్కా మరియు ఘజరీల మధ్య 11 రకాత్ల నమాజ్ చేసేవారు. తర్వాత ప్రతి రెండు రకాత్ల తర్వాత సలామ్ చేసేవారు. తరువాత నమాజునంతటినీ ఒక రకఅత్తగా - వితర్ రూపంలో చేసేవారు.

ఇది ప్రామాణిక హదీసు. ఈ హదీస్ ద్వారా తెలిసేదేమిటంటే, మహాప్రవక్త్ (స) తరావీహ్ మరియు వితర్ కలిపి 11 రకాత్లు చేసేవారు. అందువల్ల 20 రకాత్ల తరావీహ్ అన్నది బలహీన ఉల్లేఖనం.

అబు సల్య ఖిన్ అబ్బురహ్మాన్ (ర) ఆయిష్టో (ర.అన్సహ్)తో ఇలా ప్రశ్నించారు : “రమజాన్లో మహాప్రవక్త్ (స) గారి రాత్రి నమాజ్ ఎలా ఉండేది?” డానికి ఆయిష్టో (ర) ఇలా సమాధానమిచ్చారు, “మహాప్రవక్త్ (స) రమజాన్లోనూ, ఇతర దినాల్లోనూ 11 రకాత్లే చేసేవారు. నాలుగు రకాతులు చేసేవారు. అవి దీర్ఘంగా భక్తి శ్రద్ధలతో నిండి ఉండేవి. మరల నాలుగు రకాతులు చేసేవారు. అవి కూడా దీర్ఘంగా భక్తి శ్రద్ధలతో నిండి ఉండేవి. తరువాత మూడు రకాతులు వితర్ నమాజ్ చేసేవారు.” (బుభారీ - హ.నెం. 1079)

ఈ హదీస్ బుభారీ లోనిది. మరియు ప్రామాణికమైనది. ఈ హదీస్ ద్వారా మహాప్రవక్త్ (స) తరావీహ్, వితర్ కలిపి కేవలం 11 రకాత్లు చేసేవారు.

అందువల్ల 20 రకాత్ల తరావీహ్ దైవప్రవక్త్ (స) ద్వారా రూఢీ కావటం లేదు. సున్నతే రసూల్ కేవలం 8 రకాత్లే.

(188) మీరు పరస్పరం ఒకరి ధనాన్ని మరాకరు అన్యాయంగా కబిళించకండి. బుద్ధిపూర్వకంగా, అక్రమమైన రీతిలో ఇతరుల ఆస్తిలో కొంత భాగం కాజేసే దురుద్దేశ్యంతో దానిని న్యాయమిట్టేతల వద్దకు తీసుకొనిపోకండి.

(189) ప్రవక్తా! తరిగే పెరిగే చంద్రుని గురించి ప్రజలు నిన్ను ప్రశ్నిస్తున్నారు. నీవు వారికి ఇలా తెలుపు : “తేదీల లెక్కకూ, హాజ్ కాల నిర్ణయానికి అవి చివ్వొలు.” ఇంకా వారికి ఇలా చెప్పు : “మీరు మీ ఇళ్ళలోకి వాటి వెనుక భాగం నుండి ప్రవేశించటం సత్యార్థం ఎంతమాత్రం కాదు. దైవాగ్రహమొనికి దూరంగా ఉండటమే అసలు నిజమైన సత్యార్థం. కనుక మీరు వాకిళ్ళ నుండే ఇళ్ళలోకి ప్రవేశించండి. అయితే అల్లాహుకు భయపడుతూ ఉండండి. బహుశా మీకు వాస్తవమైన సాఫల్యభాగ్యం కలుగవచ్చు.”

(190) మీతో పోరాదేవారితో మీరూ అల్లాహూ మార్గంలో పోరాడండి. కాని హద్దులు మీరకండి. హద్దులు అతిక్రమించే వారిని అల్లాహూ ప్రేమించడు.

(191) మీకు వారు ఎక్కడ ఎదురైనా, మీరు వారితో పోరాడండి. మిమ్మల్ని వారు ఎక్కడనుండి పారద్రోలారో, మీరూ వారిని అక్కడి నుండి పారద్రోలండి. ‘ఫిత్సు’ (ప్రేడన) చంపటం కంటే చెడ్డది. ‘మస్జిద్ హరామ్’ వద్ద వారు మీతో యుద్ధం చెయ్యినంత వరకు, మీరూ వారితో యుద్ధం చెయ్యికండి. కాని వారే అక్కడ కయ్యానికి కాలుచువ్వుతే, మీరు వారిని చంపటానికి వెనుకాడ కండి. అవిశ్వాసులకు ఇదే తగిన శిక్ష.

وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَ كُمْ بَيْنَ كُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوا
هُنَّا إِلَى الْحَكَمِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَالِ
النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَآتُوهُمْ تَعْلِمُونَ ﴿١٨٨﴾

²³
⁶
⁷

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهِلَّةِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيْعُ
لِلنَّاسِ وَالْحِجَّةِ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ
مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ مِنْ اتِّقَى وَأَتَوْا
الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴿١٨٩﴾

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ وَلَا
تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِلِينَ ﴿١٩٠﴾

وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقْفَتُهُمُ وَآخِرُ جُوْهُمْ
مِّنْ حَيْثُ آخِرَ جُوْهُمْ وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنْ
الْقَتْلِ وَلَا تُقْتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
حَتَّى يُقْتَلُوهُمْ فِيهِ فَإِنْ قُتِلُوكُمْ
فَاقْتُلُوهُمْ طَكْزِلِكَ جَزَاءُ الْكُفَّارِينَ ﴿١٩١﴾

వెనుకటి ఆయత్లలో అల్లాహుతాలూ ఉపవాసాల గురించి ఆదేశించాడు. ఇంకా వాటిని వివరించాడు. అంతేకాక రమజాన్ రాత్రులలో తినుట, త్రాగుట గురించి అనుమతించాడు, ఇప్పుడు ఈ ఆయత్లలో ఇతరుల

(192) వారు యుద్ధం చేయడం మానుకుంటే అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడు అనే విషయం తెలుసుకోండి.

(193) పీడన (ఫిత్రా) అంతమయ్యేవరకు, దైవధర్యం స్థాపించబడేవరకు మీరు వారితో యుద్ధం చేస్తూనే ఉండండి. ఒకవేళ వారు దానిని మానుకుంటే, దొర్జన్యపరులను తప్ప మరెవ్వరినీ శిక్షించకూడదు.

(194) నిషిద్ధ మాసానికి బదులు నిషిద్ధమాసమే. నిషిద్ధాలన్నింటినీ అందరూ నపూనంగా గౌరవించవలసినదే. కనుక మీపై ఎవరన్నా దాడిచేస్తే, మీరూ వారిపై అదేవిధంగా దాడిచెయ్యండి. అయితే అల్లాహ్కు భయపడుతూ ఉండండి. దైవభీతి గలవారితోనే అల్లాహ్ ఉంటాడు అనే విషయం తెలుసుకోండి.

(195) అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు పెట్టండి. చేతులూ మిమ్మల్ని మీరు వినాశంపాలు చేసుకోకండి. మేలు చెయ్యండి. నిస్సందేహంగా మేలు చేసేవారిని అల్లాహ్ ప్రేమిస్తాడు.

﴿192﴾ فَإِنْ أَنْتُمْ هُوَا فِي إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

وَقَتِلُوْهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةً وَّيَكُونَ الدِّينُ
لِلَّهِ ۝ فَإِنْ أَنْتُمْ هُوَا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى
الظَّالِمِينَ ﴿193﴾

الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَتُ
قِصَاصٌ ۚ فَمَنِ اعْتَدَى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا
عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدَى عَلَيْكُمْ ۝ وَاتَّقُوا اللَّهَ
وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿194﴾

وَأَنِفُقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيهِكُمْ
إِلَى التَّهْلِكَةِ ۝ وَأَحِسِنُوا ۝ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ
الْمُحْسِنِينَ ﴿195﴾

సంపదను అధర్యంగా అనుభవించుట హరామ్ (నిషిద్ధం) అని, హరామ్ ధనం పగలైనా, రాత్రియినా ఎప్పుడూ అనుభవించకూడదని వివరించబడింది. రమజాన్ సంబంధం నెలవంకను చూడటంపై ఉంది. అందువల్ల చంద్రుని గురించి ప్రస్తావిస్తూ చంద్రుని వల్ల ఉపవాసాల సమయముల్లోను, పండుగలల్లోను, హజ్ సమయాలు తెలుసుకోవడానికి అనేక లాభాలు ఉన్నాయని వివరించబడింది.

జిహోద్

జిహోద్ అంటే శక్తి వంచన లేకుండా చేసే ప్రయత్నం, కృషి, సాధన అని అర్థం. అల్లాహ్తాతలా ఖుర్జాన్ ద్వారా, జిహోద్ చేసే ఆదేశాన్నిచ్చాడు. అంటే ఖుర్జాన్ సందేశాలను ప్రచారం చేయటంలోను, వ్యాపింపజేయటంలోను, పూర్తి కృషి చేయండి. మహాప్రవక్త (స) పగలు, రాత్రి, ఎల్లప్పుడూ ఖుర్జాన్ సందేశాన్ని వ్యాపింపజేసేవారు. ఇళ్ళల్లో, వీధుల్లో, బజారుల్లో ఖుర్జాన్ సందేశాన్ని వినిపించేవారు. అవిశ్వాసులు బహుదైవారాధకులు మహాప్రవక్తనూ, ముస్లింలను మక్కా నగరంలో అనేక రకాలుగా హింసించారు, బాధించారు. అప్పుడు మహాప్రవక్త (స), ముస్లింలు నిస్సహితులై మదీనాకు హిజ్రత్ చేసారు (వలసపోయారు). మదీనాలో ముస్లింలు ప్రశాంతంగా జీవితం గడుపుతుండేవారు. ఆ వెంటనే అవిశ్వాసులు బహుదైవారాధకులు యూదులు ముస్లిముల జీవనం దుర్భరం చేసారు. ముస్లిముల ధన, మాన, ప్రాణాలకు ప్రమాదం వాటిల్లింది. ఇంకా ఇస్లామ్ వ్యాప్తిని నిరోధించడానికి, ఇస్లామ్ విడిచిపెట్టడానికి ప్రయత్నాలు

(196) ‘హజ్’ను, ‘ఉమర్వో’ను అల్లాహో సంతోషం కోసం చెయ్యాలని నిశ్చయించుకుంటే, దానిని నెరవేర్పండి. మార్దమధ్యంలో చిక్కుకుంటే మీరు ఇవ్వగలిగిన ఖుర్బానీని అల్లాహోకు సమర్పించండి. ఖుర్బానీ తన స్థానం చేరనంతవరకు మీరు శిరోముండనం చేయించుకోకండి. కాని మీలో ఎవరైనా వ్యాధిగ్రస్తులై లేదా తల బాధకులోనై (ఖుర్బానీ తన స్థానానికి చేరక మునుపే) శిరోముండనం చేయించుకుంటే దానికి పరిషోరంగా ఉపవాసం ఉండాలి లేక దానధర్మాలు చెయ్యాలి లేక ఖుర్బానీ ఇవ్వాలి. తరువాత శాంతిభద్రతలు నెలకొన్నట్లయితే (మీరు హజ్కు ముందే మక్కా చేరుకొన్నట్లయితే) ఈ అవకాశం వినియోగించు కుంటూ హజ్ కాలం వచ్చేవరకు మీలో ఎవరైనా ‘ఉమర్వో’ చేసినట్లయితే, వారు తమ శక్తికి తగినవిధంగా ‘ఖుర్బానీ’ ఇవ్వాలి. ఖుర్బానీ ఇవ్వలేకపోతే, హజ్ కాలంలో మూడు ఉపవాసాలు, ఇంటికి తిరిగి వచ్చిన పిదప ఏడు ఉపవాసాలు, ఈ విధంగా మొత్తం పది ఉపవాసాలు ఉండాలి. ‘ముస్లిదె హరామ్’కు సమీపంలో ఇల్లు లేని వారికి ఈ సౌకర్యం వర్తిస్తుంది. అల్లాహో ఇచ్చే ఈ ఆజ్ఞలను మీరు ఉల్లంఘించకండి. అల్లాహో కరినంగా శిక్షించేవాడని మీరు స్పష్టంగా తెలుసుకోండి.

وَلَمْ يُؤْمِنُوا بِالْحَجَّ وَالْعُمَرَةِ لِلَّهِ فِيْنَ أُخْرَىٰ تُمَّ فَمَا
اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدِيِّ وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ
حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْهَدِيِّ حِلَّةً فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ
مَرِيْضًا أَوْ بِهِ آذَىٰ مِنْ رَأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ
أَوْ صَدَقَةٌ أَوْ نُسُكٌ فَإِذَا أَمْنَتُمْ فَمَنْ مَمْتَعَ
بِالْعُمَرَةِ إِلَى الْحَجَّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدِيِّ
فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ آيَاتٍ فِي الْحَجَّ
وَسَبْعَةٌ إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشَرَةً كَامِلَةً
ذِلِّكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
الْعِقَابِ ﴿196﴾

ع 8 24

చేయబడ్డాయి. అప్పుడు అల్లాహోతఱలా ముస్లిములను కరవాలం ద్వారా జిహోద్ చేసే అనుమతి ఇచ్చాడు ఆ కాలంలో.

ముస్లింలు తాము నమిన ధర్మం కొరకు, తమ ధన మాన ప్రాణాల రక్షణ కొరకు జిహోద్ చేసారు. ఏ ప్రజాస్వామిక దేశంలోనూ జిహోద్ లేదు. ఎందుకంటే ప్రజాస్వామిక దేశంలో ప్రజలకు తమ మతాన్ని అనుసరించే హక్కు ఉంటుంది. నమాజ్ చదవడానికి, రోజు ఉండటానికి, హజ్ చేయటానికి హక్కు ఉంటుంది. ముస్లిదెలు నిర్మించే హక్కు ఉంది. ఇస్లామ్ సందేశం ప్రచారం చేసే హక్కు ఉంది. అందువల్ల ప్రజాస్వామిక దేశంలో జిహోద్ లేదు.

195. ఒకవేళ మీరు ధర్మ సందేశ ప్రచారంలో తమ ధనం ఖర్చు చేయకపోతే మన రాబోయే తరం ఇస్లాం అంటే ఏమిటో తెలియక అల్లాహోకు సాటి కల్పిస్తుంది. బిద్ధాత్మలకు గురవుతుంది. అందువల్ల మనం సత్య ధర్మ సందేశ ప్రచారంలో ధనాన్ని ఖర్చు చేయాలి. ఇదేవిధంగా జాతి అభివృద్ధికి, సాఫల్యానికి, జాతి యొక్క విద్యా సమస్యలను పరిష్కరించటం తప్పనిసరి. దానికొరకు ధనం ఖర్చు చేయాలి. ఉదాహరణకు మద్రాసలోని ఒక ప్రాంతంలో

(197) హజ్ మాసాలు నిర్ధారితమై ఉన్నాయి. ఈ నీరీత మాసాలలో హజ్ చేసే సంకల్పం ఉన్న వ్యక్తి అప్రమత్తుడై మెలగాలి. హజ్ సమయంలో అతడు కామచేష్టలకు, దుష్టార్యాలకూ, ఘర్షణలకూ దూరంగా ఉండాలి. మీరు చేసే ఏ పుణ్య కార్యమైనా అది అల్లాహుకు తెలుస్తుంది. హజ్ యాత్రకు ప్రయాణ సామగ్రిని తీసుకెళ్ళండి. భయభక్తులు అన్నిటికంటే ఉత్తమమైన సామగ్రి. కనుక వివేకవంతులారా! నా ఆజ్ఞల్ని ఉల్లంఘించే విషయంలో భయపడండి.

(198) హజ్ యాత్రతో పాటు మీరు మీ ప్రభువు అనుగ్రహం అన్యఫిస్తే అందులో దోషం లేదు. ‘అరఫాత్’ నుండి బయలుదేరి, ‘మష్యారె హరామ్’ (ముజ్దరిఫా) వద్ద ఆగి అల్లాహును స్మరించండి. అల్లాహు మీకు బోధించిన విధంగా ఆయనను స్మరించండి. వాస్తవానికి మీరు పూర్వం మార్గం తప్పి నడిచేవారు.

**الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَعْلُومٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ
فَلَا رَفَثٌ وَلَا فُسُوقٌ وَلَا جِدَالٌ فِي الْحَجَّ وَمَا
تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ
الزَّادِ التَّقْوَى وَاتَّقُونَ يَأْوِي إِلَيْكُمْ الْأَلْبَابِ** ﴿197﴾

**لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ
رَبِّكُمْ فَإِذَا آفَضْتُمْ مِنْ عَرَفَتٍ فَادْكُرُوا
اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ وَادْكُرُوهُ كَمَا
هَدَلَكُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمْ يَنْ
الضَّالِّينَ** ﴿198﴾

ముస్లిమేతరుల ఒక స్వాలులో 500 మంది ముస్లిం విద్య అభ్యసిస్తూ ఉండేవారు. ఆ స్వాలు వారు ముస్లిం విద్యార్థులను తమ స్వాలు నుండి తీసేసారు. దీనివల్ల అక్కడి ముస్లింలు “ఇప్పుడు మన పిల్లల భవిష్యత్ ఏమిటి?” అని అందోళనకు గురయ్యారు. మన ముస్లింల స్వాలు లేదే అని విచారించారు. ఆ ప్రాంతానికి చెందిన ముస్లింలందరూ కలిసి ఒక ముస్లిం ధనవంతుని వద్దకు వెళ్ళారు. అతని పేరు సి. అబ్దుల్ హకీమ్. జరిగినదంతా అతనికి వినిపించారు. ఒక స్వాలు ఆవశ్యకత చాలా ఉండని విజ్ఞాపించేశారు.. స్వాలు లేకపోతే ముస్లింలు చాలా సప్పపోతారని చెప్పారు. వెంటనే ఆయన ఒక ఘంక్షన్ హోల్ కొని దాన్ని స్యూర్గా మార్చారు. దానికి ముస్లిం ట్రైస్వాలు అని పేరు పెట్టారు. ఈ స్వాలు సుమారు 60 లేదా 70 సంవత్సరాల నుండి నడుస్తోంది. ఇప్పుడు ఈ స్వాలులో 2000 మంది విద్యార్థులు విద్యనభ్యసిస్తున్నారు. సి. అబ్దుల్ హకీమ్ గారు తన ధనాన్ని ముస్లిం జాతి అభ్యస్తుతికి ఖర్చు చేసారు. అల్హాందులిల్లాహు అప్పటి నుండి ఇప్పటి వరకు లక్షక్కన్నా ఎక్కువమంది విద్యార్థులకు దీనివల్ల లాభం కలిగింది.

196. వలిల్లాహీ అలన్నాసి హిజ్బుల్ బైతి మనిస్తతామ ఇలైహి సబీలా (ఆలి ఇష్రాయిల్ : 97) ఎవరైతే కాబతుల్లాహు వరకు వెళ్ళగలరో వారిపై హజ్ విధించబడింది. భాల అల్హాజ్జుమరతన్ ఘమన్ జాద ఘమవ తతప్యాండన్. హజ్ కేవలం ఒకేసారి విధించబడింది. ఒకటికి మించి ఎక్కువసార్లు చేస్తే అది నఫిల్ ప్రార్థన అవుతుంది. (అబూదావూద్ - హ.నెం. 1514)

భాల మన్ హజ్ లిల్లాహీ ఘలమ్యరిఫన్ వలమ్ యఫ్సుభ్ రజ అక యోమిన్ వలదత్సముహు. (సహీద్ బుఖారీ - హ.నెం. 1424)

(199) తరువాత ప్రజలంతా ఏ స్థలం నుండి వెనుకకు మరలుతారో, అదే స్థలం నుండి మీరూ మరలండి. క్షమించమని అల్లాహ్‌ను వేదుకోండి. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ క్షమించేవాడూ, కరుణించే వాడూను.

(200) మీ హాజ్ విధులను ముగించిన తరువాత, మీరు మీ తాత ముత్తుతలను పూర్వం స్వరించే విధంగా, దానికంటే అధికంగా అల్లాహ్‌ను స్వరించండి. (కాని అల్లాహ్‌ను స్వరించేవారిలో కూడా ఎంతో వృత్యాసం ఉంది). వారిలో కొందరు, “మా ప్రభూ! మాకు ఈ లోకంలోనే అన్నీ ప్రసాదించు” అని ప్రార్థిస్తారు. అలాంటివారికి పరలోకంలో ఏ భాగమూ లేదు.

(201) మరికొందరు ఈవిధంగా ప్రార్థిస్తారు : “మా ప్రభూ! ఇహలోకంలోనూ, పరలోకంలోనూ మాకు మంచిని ప్రసాదించు. మమ్మల్ని నరకబాధ నుండి కాపాడు.”

(202) ఇలాంటి వారు తమ సంపాదనకు అనుగుణంగా (ఉభయ లోకాలలో) తమ వాటాను పొందుతారు. లెక్క తేల్పుటానికి అల్లాహ్‌కు ఎంతోసేపు పట్టదు.

(203) మీరు అల్లాహ్ నామ స్వరణలో గడుపవలసిన రోజులు లెక్కకు కొన్ని మాత్రమే. త్వరగా రెండు రోజులలోనే ఇక్కడ నుండి తిరిగి వెళ్తే, అది ఏమాత్రం దోషం కాదు. ఎవరైనా ఇంకా కొంతకాలం ఉండి తిరిగివెళ్తూనా తప్పులేదు. అయితే ఆ దినాలను అతడు భయభక్తులతో గడపాలి. అల్లాహ్ పట్ట అవిధేయతకు దూరంగా ఉండండి. ఒకరోజు మీరంతా ఆయన సన్నిధిలో సమావేశపరచ బడతారని బాగా తెలుసుకోండి.

ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ
وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿199﴾

فِإِذَا قَضَيْتُمْ مَنَاسِكُكُمْ فَادْكُرُوا اللَّهَ
كَذِيرُكُمْ أَبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذَكْرًا فِيمَ النَّاسِ
مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا إِنَّا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي
الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ﴿200﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا إِنَّا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ
وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةٌ وَقَنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿201﴾

أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ هُنَّا كَسِبُوا طَ وَاللَّهُ سَرِيعُ
الْحِسَابِ ﴿202﴾

وَادْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي
يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمٌ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمٌ
عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقَى طَ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ
إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿203﴾

ఎవరు కావు చేస్తులకు, దుష్టుర్యాలకు దూరంగా ఉండి, హాజ్ చేస్తాడో అతని పాపాలన్నీ ప్రక్కాళనమై తల్లి గర్భం నుండి జన్మించినపుటి వాని వలె తిరిగి వస్తాడు.

భాల అల్హజ్జుల్ మబ్రూర్ లైస లహు జజా ఉన్ ఇల్లల్ జన్మహ్. (సహీహ్ బుఖారీ - హ.నె.0. 1650) మహాప్రవక్తు (స) ఇలా ప్రవచించారు, “హజ్జె మబ్రూర్కు బదులు స్వర్ణం తప్ప మరొకటి కాదు.” (హాజ్ మబ్రూర్ అంటే భక్తుశద్దలతో మహాప్రవక్తు సున్నత్త ప్రకారం చేయబడిన హాజ్ అని అర్థం).

రసూలుల్లాహ్ (స) ఇలా ఆదేశించారు : “హాజ్ చేద్దామని నిర్ణయించుకున్న వ్యక్తి హాజ్ చేయడంలో త్వరపడాలి. ఎందుకంటే అతని ఆరోగ్యం చెడిపోవచ్చు. వాహనం అందుబాటులో ఉండకపోవచ్చు. మార్గం కష్టతరం అయిపోవచ్చు. ప్రస్తుతం ఉన్న ధనం ఉండకపోవచ్చు. ఇతర ఏ కారణమైనా కావచ్చు. (ఇబ్రైమాజ)

నేట్ : పరిస్థితులు ఎలా ఉంటాయో చెప్పలేము. బైతుల్లాహ్ హాజ్ చేసే సాభాగ్యం చేజారిపోవచ్చు. అందువల్ల హాజ్ చేయడంలో త్వరపడండి.

హజ్జెత్ హాసన్ ఇలా ప్రవచించారు : ఉమర్ (ర) ఇలా అన్నారు. నగరాలలో గూఢచారులను పంపిడ్డామనుకుంటున్నాను. ఎవరు ధనం ఉండి కూడా, హాజ్ వారిపై విధి అయిన తరువాత కూడా వారు హాజ్ చేయటం లేదో వారిపై పన్ను విధించాలని అనుకుంటున్నాను. పన్ను అనేది ముస్లిముల తరువాత విధిస్తారు. వీరు ముస్లిములే అయితే వారు హాజ్ చేయాలి. వీరు హాజ్ చేయడం లేదు. అంటే వీరు ముస్లింలు కారు. ఎవరు మక్కా వెళ్గగలరో అతనిపై హాజ్ విధించబడింది. ఈనాడు చాలామంది ముస్లింలు మక్కా వెళ్ళే శక్తి కలిగి యున్నారు. వారు తప్పక హాజ్ చేయాలి. ఓ ధనపంతులారా! లక్షల ఆస్తి అమ్మి, అప్పుచేసి వ్యాపారం చేస్తారు. కాని హాజ్ చేద్దామని ఏనాడూ ఆలోచించరు. కొందరి నెలసరి ఆదాయం లక్షల్లో ఉంది. వాళ్ళు దాన్ని ఖర్చు చేస్తారు. ఆస్తిపాస్తులు కొంటారు. కాని హాజ్ గురించి ఆలోచించరు. కొందరు తమ పిల్లల పెళ్ళిళ్ళు ముందు జరగాలని, తరువాత హాజ్ చేద్దామని అనుకుంటారు. ఇవన్నీ అనవసరమైన ఆలోచనలు. హాజ్ విధిని నిర్వహించడం చాలా గొప్ప ఆరాధన.

హాజ్ చేయడం వల్ల పాపాలన్నీ క్షమించబడతాయి. ఇంకా హాజ్కి ప్రతిఫలం స్వర్గమే.

ఉమ్రహో హాజ్ ఇంకోవిధంగా కూడా ఉంది. దాన్ని హజ్జె అస్సగ్ర అని కూడా అంటారు. హాజ్ మరియు ఉమ్రహోలో భేదం ఉంది. హాజ్ అనేది జిల్హజ్జుహ్ 8 - 13 తేదీల మధ్య చేయబడుతుంది. కాని ఉమ్రహో ఇతర రోజుల్లో ఎప్పుడైనా చేయవచ్చు. అయితే ఉమ్రహోకు కూడా ఇచ్చివిధంగా ఇహోరామ్ ధరించాలి. ఆదేవిధంగా సఘమర్యాల సయి చేయబడుతుంది. ఇంకా అదేవిధంగా తపాఫ్ చేయబడుతుంది. హాజ్లో ఖుర్బానీ మరియు వుఖుఫై అరఫ్హో ఉంది. కాని ఉమ్రహోలో లేదు. హాజ్ ఒక సామూహిక ప్రార్థన. కాని ఉమ్రహో వ్యక్తిగత ప్రార్థన. రసూలుల్లాహ్ హిట్ 7వ సంవత్సరంలో ఉమ్రహో చేసారు.

197. ఇబ్రై అబ్యాస్ (రజి) ఇలా అన్నారు : ఒకసారి యమన్ వాళ్ళు హాజ్ కొరకు వచ్చారు. వారు తమతో పాటు ప్రయాణ సామగ్రి తేలేదు. ఇంకా మేం అల్లాహ్పై భారం వేస్తున్నాం అన్నారు. ఈ సందర్భంగా అల్లాహ్ ఈ ఆయత్ అవతరింపజేసాడు. (బుఖారీ-హ.నె.0. 1426)

అల్లాహ్పై భారంవేనే ఈ పద్ధతి సరైనది కాదు. హాజ్కి బయలుదేరినప్పాడు ప్రయాణ ఏర్పాట్లన్నీ చేసుకోండి. ఆ తరువాత అల్లాహ్పై భారం వేయండి. మీ వంతు బాధ్యత నిర్వర్తించండి. ఆపై అల్లాహ్పాను నమ్మండి.

198. ఇబ్రై అబ్యాస్ (ర) ఇలా అన్నారు : ఉకాజ్, మజ్జన - ఈ రెండు అజ్ఞాన కాలపు ప్రముఖ మార్కెట్లు, ప్రజలు హాజ్ కాలంలో వ్యాపారం చేయడాన్ని పాపంగా పరిగణించేవారు. దీన్ని గురించి సహిబా రసూలుల్లాహ్(స)ను ప్రశ్నించారు. ఆ వెంటనే హాజ్ సందర్భంగా వ్యాపారం చేయటంలో ఎలాంటి పాపం లేదని ఈ ఆయత్ అవతరించింది. (సహీహ్ బుఖారీ - హ.నె.0. 1909, 1956)

(204) మానవుల్లోని కొందరి మాటలు ఇహలోక జీవితంలో నిన్ను ఎంతో రంజింపవేస్తాయి. తన మనసులో ఉన్నదాన్ని గురించి అతడు అల్లాహ్‌ను మాటిమాటికి సాక్షిగా నిలబెడతాడు. వాస్తవానికి అతడు జగదాలమారి.

(205) అతడికి అధికారం లభించినప్పుడు అతడు లోకంలో కల్లోల వ్యాప్తికి, పంట పొలాల విధ్వం సానికి, మానవ జాతి వినాశానికి నిత్యం పాల్పడతాడు. అల్లాహ్ కల్లోలాన్ని ఏమాత్రం సహించడు.

(206) “అల్లాహ్‌కు భయపడు” అని అతనితో అన్నప్పుడు, అహంభావం అతడిని పాప కార్యం వైపునకు పోయేలా చేస్తుంది. అలాంటి వారికి తగిన స్థలం నరకమే. అది మహా చెడ్డ నివాసం.

(207) మరో వైపు మానవుల్లోనే మరికొందరు అల్లాహ్ సంతోషం పొందటానికి తన పూర్తి జీవితాన్ని అంకితం చేస్తారు. అల్లాహ్ అటువంటి తన దానుల పట్ల అమిత వాట్సల్యం గలవాడు.

(208) విశ్వాసులారా! మీరు పూర్తిగా ఇస్లామ్‌లో ప్రవేశించండి. ఘైతాను అడుగుజాడలు త్రోక్కకండి. వాడు బధ్యశత్రువు.

(209) స్వప్తమైన హితోపదేశాలు మీ వద్దకు వచ్చిన తరువాత కూడా మళ్ళీ తప్పటడుగువేస్తే, అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడూ, వివేక సంపన్ముదన్న విషయం బాగా తెలుసుకోండి.

(210) మేఘాల నీడలలో దూరటలు తమ వద్దకు రావాలనీ, అల్లాహ్ వారి ముందు స్వయంగా ప్రత్యుక్కమై వారిని గురించి తీర్పు చేప్పే సమయం కోసం వారు వేచి ఉన్నారని దాని అర్థమా? చివరకు అన్ని వ్యవహరాలూ అల్లాహ్ వైపునకే మరలుతాయి.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ
الَّذِيْنَا وَيُشَهِّدُ اللَّهَ عَلَىٰ مَا فِي قَلْبِهِ ۝ وَهُوَ أَلَّا
أَخْصَاصٌ ۝ ۲۰۴

وَإِذَا تَوَلَّ سَعْيٍ فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ
الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ ۝ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفَسَادَ ۝ ۲۰۵

وَإِذَا قِيلَ لَهُ أَتَقِ اللهُ أَخْذَتُهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ
فَحُسْبَبُهُ جَهَنَّمُ ۝ وَلِيُئْسَ الْمُهَاجَدُ ۝ ۲۰۶

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَسْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءً
مَرْضَاتِ اللهِ ۝ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ۝ ۲۰۷
يَا إِيَّاهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوهُ فِي السَّلِيمَ كَافَةً ۝ وَلَا
تَتَّبِعُوا حُطُوتَ الشَّيْطَنِ ۝ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
مُّبِينٌ ۝ ۲۰۸

فَإِنْ زَلَّتُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا جَاءَتُكُمُ الْبَيِّنُتُ
فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝ ۲۰۹

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلْلٍ مِّنْ
الْغَمَامِ وَالْمَلِئَكَةُ وَقُضَى الْأَمْرُ ۝ وَلَيَ اللَّهُ
تُرْجَعُ الْأُمُورُ ۝ ۲۱۰

(211) మేము ఎన్ని స్పష్టమైన సూచనలు వారికి చూపించావో ఇస్రాయిలు వంశీయులను అడగండి. ఇంకా, అల్లాహు అనుగ్రహ భాగ్యం కలిగిన తరువాత దాన్ని దోర్భాగ్యంగా మార్చుకునే వారిని అల్లాహు ఎంత కరినంగా శిక్షిస్తాడో కూడా వారిని అడగండి.

(212) అవిశ్వాస వైఖరిని అవలంబించిన వారికి ఇహలోక జీవితం అందమైనదిగా కనిపించేలా చేయబడింది. వారు విశ్వాస వైఖరి అవలంబించిన వారిని పరిహసిస్తారు. కాని తీర్పుదినం నాడు భయభక్తులు కలవారే వారి కంటే ఉన్నత స్థానంలో ఉంటారు. ఇక ఐహిక సంపదమైతే, తాను కోరిన వారికి లెక్కలేకుండా అల్లాహు ప్రసాదిస్తాడు.

**سَلْ بَنِي إِسْرَاءِيلَ كَمْ أَتَيْنَاهُمْ مِّنْ أَيَّةٍ
بَيْنَهُ طَ وَمَنْ يُبَدِّلُ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا
جَاءَهُ تَهْ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ॥211॥**

**رُّبِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا أَخْيُوهُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ
مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ
حِسَابٍ ॥212॥**

వెనుకటి ఆయత్లలో రోజు, సదభా మరియు హజ్జ గురించి వివరించబడింది. వాటి ద్వారా మానవుని విశ్వాసం, నైతికత వృద్ధిచెందుతాయి. ఈ ఆయత్లలో మోమిన్ మరియు మునాఫిక్ల గురించి ప్రస్తావించబడింది. (205 - 206). కపటాచారులను మునాఫిక్లు అంటారు. వీరు మంచిని ప్రదర్శిస్తారు. కాని వారు చెడ్డవారై ఉంటారు. ఇస్లాముని ప్రదర్శిస్తారు. కాని వారు అవిశ్వాసులయి ఉంటారు.

207. ఒక మునాఫిక్ గురించి ఔ ఆయత్లలో వివరించబడింది. ఈ ఆయత్లలో మోమిన్ గురించి అల్లాహు కోసం తన సర్వస్పాన్ని త్యాగం చేసేవారే సత్యమైన మోమిన్ మరియు ముస్లిమ్. ఇస్లాము కొరకు తమ ధనాన్ని ఖర్చు చేసేవారు. తమ ప్రాణాల్ని త్యాగం చేసేవారు - వీరే ముస్లిములు. ఈ ఆయత్ సుహైబ్ రూమీ అనే సహాయి గురించి అవశరించబడింది. ఆయన మక్కా నుండి హిజ్రత్ చేసి మదీనా వెళ్తున్నప్పుడు అవిశ్వాసులు, ముప్రికులు ఆయన్ని అట్టగించారు. అప్పుడు సుహైబ్ రూమీ (రజి) వాహనంపై నుండి దిగి విల్లమ్ములను తన చేతిలోకి తీసుకొని ఇలా అన్నారు -

“ఓ అవిశ్వాసులారా! మీకు తెలుసు, నా బాణం గురి తప్పదని. నా వద్ద ఈ బాణాలు ఉన్నంతవరకు నన్ను మీరు ఏం చేయలేరు. నా వద్ద బాణాలు అయిపోయినా నా వద్ద ఖడ్గం ఉంది. ఈ ఖడ్గం నా చేతిలో ఉన్నంత వరకు మీరు నా దగ్గరకు రాలేరు.” అప్పుడు అవిశ్వాసులు ఇలా అన్నారు - నీవు ఇక్కడికి వచ్చినప్పుడు పేదవాడవు. ఇప్పుడు నీవు ధనవంతుడవు. నీవు ఇక్కడ సంపాదించిన ధనం అంతా మాకు ఇచ్చి వెళ్ళు. సుహైబ్ రూమీ (రజి) తన సంపాదనంతా వారికి ఇచ్చివేసి మదీనా వెళ్లిపోయారు. అప్పుడు రసూలుల్లాహు (స) ఇలా అన్నారు, “సుహైబ్ చేసిన వ్యాపారం చాలా లాభసాటి వ్యాపారం.” అంటే అల్లాహు మార్గంలో తన సంపదనంతా త్యాగం చేసి మదీనా వచ్చారని భావం.

208, 209. ఇస్లాంను పూర్తిగా ఆచరించమని విశ్వాసులకు బోధించబడుతుంది. మీకు ఇష్టం వచ్చిన వాటిపై అమలు చేయడం, ఇష్టం లేని వాటిని వదిలేయడం, లాభం ఉన్న వాటిని అమలుచేయడం, నష్టం ఉన్న

(213) ప్రారంభంలో మానవులంతా ఒకే మార్గం అనుసరించారు. (కానీ తరువాత అభిప్రాయబేదాలు ఉత్సవుమయ్యాయి). అప్పుడు అల్లాహ్ ప్రవక్తలను పంపాడు. వారు సత్యమార్గంలో నడిచేవారికి శుభవార్తలు తెలిపేవారు. వక్తమార్గం అనుసరిస్తే దుషులితాలు కలుగుతాయని మౌచురిక చేసేవారు. వారితో పాటు సత్యమైన గ్రంథాన్ని కూడ పంపాడు. సత్యం గురించి ప్రజలలో ఉత్సవుమైన విభేదాలు పరిపురించటానికి, ఈ విభేదాలను సృష్టించిన వారు సత్యజ్ఞానం ప్రసాదింపబడినవారే. స్పష్టమైన హితోపదేశాలు పొందిన తరువాత కూడ వారు కేవలం పరస్పరం అన్యాయం చేసుకునే ఉద్దేశ్యంతో అసలు సత్యాన్ని వదలి విభిన్న పద్ధతులను సృష్టించు కున్నారు. అయితే ప్రవక్తలను విశ్వసించిన వారికి అల్లాహ్ తన అనుమతితో ప్రజలు వివాదపడిన సత్యాన్ని పొందేమార్గం చూపాడు. అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి రుజుమార్గం చూపుతాడు.

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِّرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحُكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنُاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ فَهَدَى اللَّهُ الَّذِينَ أَمْنُوا لِهَا اخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ إِلَذِنِهِ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

﴿213﴾

వాటిని వదిలేయడం అనేది ఈమాన్ మరియు జస్లాం కానే కాదు. జస్లామ్ అంటే అల్లాహ్ మరియు అతని ప్రవక్త ఆజ్ఞలను పూర్తిగా పాలించడం మాత్రమే. దేన్ని గురించి అల్లాహ్ మరియు అతని ప్రవక్త ఆజ్ఞాపిస్తారో దాన్ని చేయాలి. వేణినుండి వారిస్తారో వాటికి దూరంగా ఉండాలి. అందులో మన లాభ నష్టాలను చూడకూడదు. అల్లాహ్ మరియు ప్రవక్త యొక్క తీర్మాను శిరసావహించాలి - మనకు ఇష్టం ఉన్న లేకపోయినా సరే. కొందరు జస్లామ్ అంటే మస్జిద్లో నమాజ్ చేయటం, ఉపవాసాలు ఉంచటం వరకే సరిపెట్టుకున్నారు. వ్యాపారంలో జస్లాం లేదని, తమకు ఇష్టం వచ్చినట్లు మోసం చేయవచ్చని, కొలతలలో, తూనికలలో మోసం చేయవచ్చని, వివాహాల్లో జస్లాం అవసరం లేదని, వివాహాల్లో తమ ఇష్టం వచ్చినట్లు ఆచారాలను సృష్టించవచ్చని, పెళ్ళికొడుకు కట్టుం తీసుకోవచ్చని, పూల హోరాలు, మూఢాచారాలు, ధనం ఇష్టం వచ్చినట్లు ఖర్చు చేయవచ్చని, వివాహాల్లో పాటలు, దాన్స్, బ్యాండ్లు మొదలైనవి తప్పకుండా ఉండాలని, వివాహంలో మహర్ అప్పుగా, కట్టుం నగదుగా ఉండవచ్చని వివాహ విషయాలు అల్లాహ్ మరియు ప్రవక్తకు ఇష్టం ఉన్న లేకున్న మనకు ఇష్టంగా ఉండాలనీ కొందరు భావిస్తున్నారు. ఇలాంటి జస్లాం జస్లామ్ కాదు. కుఫ్ర్ అవుతుంది. ఇలాంటి ఆలోచన కూడా పాపమే. ముస్లిమ్ యొక్క పూర్తి జీవితం జస్లాం పరిధిలో ఉండాలి. ఒక ముస్లిమ్ జీవితాంతం జస్లామ్కు అనుగుణంగా లేకపోతే అది షైతాన్ ను అనుసరించటమే అవుతుంది. మోలానా ఆజాద్ దీన్ని గురించి ఇలా అంటున్నారు : ఈమాన్ యొక్క పుఖాలు, సాఫల్యాలు పొందాలంటే కేవలం జస్లాం స్వీకరిస్తే చాలదు. దాన్ని పూర్తి విశ్వాసంతో పాటు పూర్తి ఆచరణకు సిద్ధపడాలి.

(214) స్వర్ణ ప్రవేశం అంత సులభంగా లభిస్తుందని మీరు బ్రహ్మవడుతున్నారా? మీకు పూర్వం విశ్వాసులకు సంభవించినవన్నీ ఇంకా మీకు సంభవించనేలేదే! వారిపై ఆపదలు, ఎనలేని వ్యధలు విరుచుకుపడ్డాయి, వారు కుదిపివేయబడ్డారు. చివరకు అప్పటి ప్రవక్త, విశ్వాసులైన అతని అనుచరులు “అల్లాహో సహాయం ఇంకా ఎప్పుడూ స్తుంది” అని ఆక్రోశించారు. అప్పుడు, “అదిగో, అల్లాహో సహాయం సమీపంలోనే ఉంది” అని వారిని ఓదార్థటం జరిగింది.

(215) “మేము ఏమి ఖర్చు చెయ్యాలి” అని జనులు అడుగుతున్నారు. “మీరు ఏమి ఖర్చుచేసినా దానిని మీ తల్లిదండ్రుల కొరకూ, బంధువుల కొరకూ, అనాధలు, నిరుపేదలు, బాటసారుల కొరకూ ఖర్చు చెయ్యండి. మీరు ఏ మేలు చేసినా, అది అల్లాహోకు తెలుస్తుంది” అని వారికి చెప్పండి.

(216) యుద్ధం చెయ్యండి అని మీకు ఆజ్ఞాపిం చబడింది. అయితే అది మీకు ఇష్టంగా లేదు. మీకు నచ్చని విషయమే మీకు లాభకరం కావచ్చు; మీకు నచ్చే విషయమే మీకు నష్టకరం కావచ్చు. ఈ వాస్తవం అల్లాహోకు తెలుసు. మీకు తెలియదు.

آمَرْ حِسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَّثَلُ الَّذِينَ خَلَوَا مِنْ قَبْلِكُمْ طَمَسَتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالصَّرَّاءُ وَزُلْزُلُوا حَتَّىٰ يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَنْيَ نَصْرُ اللَّهُ طَآلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ ﴿214﴾

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنِفِّقُونَ طَقْلٌ مَا آنْفَقُتُمْ مِّنْ خَيْرٍ فِيلُو الْدِينِ وَالْأَقْرَبِينَ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ طَوْمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿215﴾

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهَ لَكُمْ وَعَسَىٰ أَنْ تَكُرْهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ طَوْعَىٰ أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ طَوْلَهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿216﴾

26
10

213. సిరాతె ముస్తఖీమ్ అంటే ఐకమత్యం అని అర్థం

ఏ జాతి అయినా సిరాతె ముస్తఖీమ్ (రుజుమూర్దం) పైన నడిస్తే తన గమ్యస్థానానికి చేరుకుంటుంది. ఈ ఆయత్లో సిరాతె ముస్తఖీమ్ అంటే ఐకమత్యం అని అర్థం. ముస్లింలంతా ఐకమత్యంగా ఉంటేనే గెలుస్తారు. ఈనాడు ముస్లిముల ఈ దురవస్థకు చాలా వరకు వారి విభేదాలే కారణం. ముస్లిములు తమ విభేదాన్ని వీడితే ఐకం కాగలరు. ఐకమత్యంలో గౌరవం, గెలుపు, అభివృద్ధి మరియు మంచి ఉన్నాయి.

ఈ ఆయత్లో భేదాభిప్రాయాల్చి తొలగించటానికి అల్లాహో ఖుర్జాన్‌ని అవతరింపజేసాడు. మరియు ప్రవక్తని పంపాడు అని అల్లాహోతఱలా తెలిపాడు. ముస్లిములు తమ దృష్టిని అల్లాహో గ్రంథమైన ఖుర్జాన్ వైపు మరియు ప్రవక్త ఆదేశాలు అయిన ప్రామాణిక హదీసుల వైపు మళ్ళీ స్నేహితుల తొలగిపోతాయి.

(217) నిషిద్ధ మాసంలో యుద్ధం చెయ్యటాన్ని గురించి ప్రజలు నిన్ను అడుగుతున్నారు. వారికి ఇలా సమాధానం చెప్పా : “ఆ మాసంలో యుద్ధం చెయ్యటం మహా నేరమే. కానీ అల్లాహ్ మార్గంలో అవరోధాలు కల్పించటం, అల్లాహ్ ను తిరస్కరించటం, అల్లాహ్ అరాధకులను ‘మస్సిద్ హారామ్’ను దర్జించకుండా అటంకపరచటం, అందులో ఉండే వారిని బయటికి గెంటివెయ్యటం అల్లాహ్ దృష్టిలో అంతకంటే గొప్ప నేరం. ఇంకా, హింస ద్వారా పరఫర్మాన్ని అణవటం రక్తపొతం కంటే అత్యంత తీవ్రమైన నేరం.” మిమ్మల్ని మీ ధర్మాన్నండి మళ్ళించగలగటం వారికి సాధ్యపడితే, వారు అంతవరకు మీతో యుద్ధం చేస్తూనే పోతారు. మీలో ఎవరైనా తన ధర్మాన్ని పరిత్యజించి, అవిత్వాన్సితిలో మరణిస్తే, అతడు చేసిన సత్కార్యాలన్నీ ఇహపర లోకాలలో వృథా అవుతాయి. అటువంటి వారంతా నరకవాసులు. నరకంలో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

يَسْأَلُونَكُمْ عَنِ الشَّهِيرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ طُقْلٌ
قِتَالٍ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدٌ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ
بِهِ وَالْمُسْجِدِ الْحَرَامِ وَأَخْرَاجٌ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرٌ
عِنْدَ اللَّهِ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرٌ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا
يَزَ الْوَنَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّىٰ يَرْدُو كُمْ عَنْ
دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَاعُوا وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنْكُمْ
عَنْ دِينِهِ فَيَبْتُ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُولَئِكَ حَبَطْتُ
أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ أَصْلَحْتُ
النَّارِ هُمْ فِيهَا خَلِدُونَ ﴿217﴾

ఉదాహరణకు ముహమ్మద్ నెల శుభాలు కలదా? అశుభం కలదా? దీన్ని గురించి మనం ఖుర్జాన్ మరియు హదీసులపై దృష్టి సారిస్తే వాటిలో ముహమ్మద్ నెల శుభాల నెల అని ఉంది. ఈ నెలలో వివాహాలు మొదలైన శుభకార్యాలు చేయడం మంచిని ఉపదేశించబడింది. కానీ చాలామంది ముస్లిములు ఈ ముహమ్మద్ నెలని అశుభం కల నెలని అంటారు. అందువల్ల ఈ నెలలో వివాహాలు జరగవు. “దీన్ని గురించి ఇలా ఎవరన్నారు?” అని వారిని అడిగితే వారు “మా పిన్ని చెప్పింది. ఈ నెల అశుభం కలది” అని, మా మామయ్యలన్నారు అని అంటారు.

మనం ముస్లింలం, మన వద్ద ఖుర్జాన్, హదీసులు ఉన్నాయి. ఎప్పుడైనా మన మధ్య భేదాభిప్రాయాలు తల్పితితే పరిష్కారం కోసం ఖుర్జాన్, హదీసులలో వెడకాలి. మన సమస్యలు, భేదాభిప్రాయాలు అన్ని తొలగిపోతాయి. భేదాభిప్రాయాల్ని తొలగించటానికి ఖుర్జాన్ హదీసులు ఉన్నాయి. మనం “మేము మా తాత ముత్తాతల మార్గాన్నే అవలంబిస్తామని, మేము పీర్ ముర్దుల పద్ధతులనే ఆచరిస్తామనే మొండిపట్టు ఏడాలి. దీనికి బిడులు మేము ఖుర్జాన్, హదీసుల మార్గాన్నే అవలంబిస్తామని అనాలి. ఇదే సైన రుజుమార్గం. దీనిలోనే ఐకమత్యం ఉంది.

214. మౌలానా ఆజాద్ (రహ్మాన్) ఇలా అంటున్నారు : “మోమిన్ కావడానికి కేవలం నోటిష్ట్ ఉచ్చరించి స్వర్గంలో ప్రవేశించాలి” అనే ఆశ మాత్రమే చాలడు. దీనికి తోడు ఎదురయ్యే కష్టాలను, పరీక్షలను, ఆపదలను తైర్యంగా ఎదురోపాలి. మీకన్నా ముందు కూడా విశ్వాసులకు ఇలాంటి కష్టాలు వచ్చాయి. మీకూ వస్తాయి.

215. ఈ ఆయత్లో దానధర్మాలు చేయమని ఆదేశించబడింది. ఇంకా దాని గురించి వివరిస్తూ, దానధర్మాలు

(218) ఎవరైతే విశ్వసించి, అల్లాహ్ మార్గంలో తమ ఇల్లా వాకిలీ సహితం విడిచి జిహోద్ చేసేవారో దైవకారుణ్యం ఆశించటానికి వారే అర్పులు. అల్లాహ్ వారి తప్పులను క్షమించి వారిని కరుణిస్తాడు.

(219) మధ్యపానము గురించీ, జూదము గురించి ప్రజలు నిన్ను ప్రశ్నిస్తున్నారు. నీవు వారికి ఇలా ఉపదేశించు : “ఈ రెంటిలోనూ కీడు ఉన్నది. వాటిలో ప్రజలకు కొన్ని లాభాలు ఉన్నా, లాభాలకంటే కలిగే కీడే ఎక్కువ.” “మేము అల్లాహ్ మార్గంలో ఏమి ఖర్చుచేయాలి?” అని వారు అడుగుతారు. “మీ నిత్యావసరాలకు పోగా మిగిలినది” అని నీవు వారికి చెప్పు. ఇహపరాల చింతన మీలో కలిగేందుకుగాను అల్లాహ్ ఈ విధంగా తన ఆజ్ఞలను విశదికరిస్తున్నాడు.

إِنَّ الَّذِينَ أَمْنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجَهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ يَرَجُونَ رَحْمَةَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ

﴿218﴾

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَّمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَاثْمُهُمَا أَكْبَرٌ مِّنْ نَفْعِهِمَا وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنِيفُقُونَ قُلِ الْعَفْوُ كَنْلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ

﴿219﴾

అంటే ఇతరులకు ఇష్వదమే కాదని, ముందు బంధువులకు ఇష్వాలని, ఒకవేళ బంధువుల్లో బీదవారు, అగత్యపరులు ఉంటే వారికి ముందు ఇష్వాలని బోధించబడింది.

216. యుద్ధం చేయటం మంచి పని కాదు. కాని ఎప్పుడు దుర్మార్గులు శక్తిమంతులై మానవులపై అత్యాచారాలు మొదలెడ్డారో, ఇంకా సత్య సందేశ ప్రచారానికి అవరోధం కలిగిస్తారో ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో దుర్మార్గుల్ని ఓడించడానికి, వాళ్ళను బలహీనులు చేయటానికి యుద్ధం చేయడం అనివార్యం అవుతుంది. మరియు ఇది గొప్ప పుణ్యకార్యం. దీన్నే ‘జిహోద్’ అంటారు. ఖుర్జాన్ యుద్ధం గురించి ఆదేశించలేదు. ఎందుకంటే ఖుర్జాన్ శాంతి వైపు పిలిచే దైవ గ్రంథం. కాని దానిపై దాడి జరిగితే ఏనాడూ వెన్ను చూపలేదు.

217. నిషిద్ధ (పవిత్ర) మాసాలలో అసలు దాడికి దిగరాడు. ఒకవేళ అవిశ్వాసులు దాడిచేస్తే దానికి జవాబుగా దాడి చేయవచ్చు. మౌలానా ఆజాద్ ఇలా అంటున్నారు : మత ధర్మం, సమ్మకాల విషయాలలో ఏ విధమైన బలవంతం కాని, దౌర్జన్యం గానీ మంచిది కాదు. ధర్మం అనేది మనసు యొక్క సమ్మకం సుండి ఉధృవిస్తుంది. అయితే మనసును ధర్మం వైపు మళ్ళించడానికి ఆధారాలు, నిదర్శనాలు, వివేకం తప్పనిసరి. మక్కా ఖురైఫీల ఫిత్మా (పీడన) ఏమిటంటే వాళ్ళ బలవంతంగా మతం గురించి నిర్ణయం తీసుకునేవారు. ముస్లిములపై ఇలా అత్యాచారాలు చేస్తే వాళ్ళ ఇస్లాం మతాన్ని విడిచి అవిశ్వాస మార్గాన్ని అవలంబిస్తారని భ్రమపడేవారు. కాని ఇది సరైన పద్ధతి కాదు. కొందరు ఇస్లాం బలవంతంగా, కరవాలం ద్వారా వ్యాప్తి చెందింది అని అంటారు. వారి ఈ అభిప్రాయం సరైనది కాదు. ఇస్లాం ప్రేమ మరియు వివేకం వల్ల వ్యాప్తి చెందింది. ఇస్లాం ముస్లిముల సద్గుణాల వల్ల, ఇస్లాం ఆధారాల, ప్రబల నిదర్శనాల ద్వారా వ్యాపించింది. కాని పిర్కు మరియు కుట్టిల వద్ద ఎటువంటి ఆధారాలు లేవు. వెనుకటి ఆయత్లలో జిహోద్ గురించి వివరించబడింది. జిహోద్ వల్ల సత్యధర్మానికి సహాయం, కుట్టిన బలహీనపర్చటం అని వివరించబడింది. ఈ ఆయత్లలో ముస్లిములు తమ అంతర్గత వ్యవహారాలు బలపరచకోవాలని అంటే ముస్లిములు సద్గుర్నములుగా,

(220) అనాధలను గురించి వారు నిన్ను అడుగుతున్నారు. నీవు వారికి ఇలా భోధించు : “ఏవిధంగా వ్యవహారిస్తే వారికి మేలు కలుగుతుందో, ఆ విధంగా వ్యవహారించటం ఉత్తమం. ఒకవేళ మీరూ వారూ కలసివుంటూ, ఉభయుల ఖర్జులను ఉమ్మడిగా భరిస్తే, అందులో అభ్యంతరం లేదు. వారు మీకు సోదరతుల్యులే కదా. కీడు చేసే వారెవరో, మేలు చేసేవారెవరో అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు. అల్లాహ్ కోరితే, ఈ విషయంలో మీతో కతినంగా వ్యవహారించి ఉండేవాడు. ఆయన సర్వాధికారియే కాదు, వివేక వంతుడు కూడా.

**فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْلُونَكَ عَنِ الْيَتَمِ
قُلْ إِصْلَاحٌ لَّهُمْ خَيْرٌ وَانْ تُخَالِطُوهُمْ
فَإِخْوَانُكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ
الْمُصْلِحِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَا عَنَّتَكُمْ إِنَّ اللَّهَ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ**

﴿220﴾

సద్గుణవంతులుగా మారాలని వివరించబడింది. ఉదాహరణకి జూదం మరియు మద్యానికి దూరంగా ఉండాలని ప్రస్తావించబడింది. ఉమర్ పారూఫ్ సమేతంగా అన్నారుల ఒక జమాత్ రసూలుల్లాహ్ (స) వద్దకు వచ్చింది. వారు జూదం మరియు మద్యం గురించి ప్రశ్నించారు. అప్పుడు అల్లాహ్ తతాలా ఈ ఆయత్ లు అవతరింపజేసాడు. మద్యనిపేధాన్ని గురించి ఈ ఆయత్ అవతరించినపుడు ఉమర్ (ర) ఇలా అన్నారు : ఆ వెంటనే సూరె బఖరాలోని ఆయత్ అవతరించింది (బఖర : 219). ఉమర్ (ర) గారిని పిలిపించి వారికి ఈ ఆయత్ చదివి వినిపించబడింది. కాని మళ్ళీ ఉమర్ (రజి) దుఱ చేసారు. ఆ వెంటనే సూరె నిసా ఆయత్ అవతరించింది. (నిసా : 43)

ఉమర్ (ర) గారిని మళ్ళీ పిలిపించారు, వారికి ఈ ఆయత్ చదివి వినిపించబడింది. కాని మళ్ళీ ఉమర్ (ర) దుఱ చేసారు. ఆ వెంటనే (మాయిదా 90,91 ఆయత్లు) అవతరించాయి.

షైతాన్ జూదం మరియు మద్యం ద్వారా మీ మద్య శత్రుత్వాన్ని సృష్టించడానికి, మిమ్మల్ని అల్లాహ్ ధ్వనం నుండి దూరం చేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నాడు. మరల ఉమర్ (ర)ని పిలిపించి ఈ ఆయత్ వినిపించబడింది. అప్పుడు ఉమర్ (ర) ఇన్తప్పొనా, ఇన్తప్పొనా అని అనసాగారు. (అంటే మేము వీటిని త్యజించాము). (ముస్లీద్ అహ్మద్, అబూదావుద్, తిర్మిజీ, నసాయి). మొదట జూదం మరియు మద్యపాసం గురించి వాటిలో లాభానికి బదులు నష్టం అధికంగా ఉండనే ఆయత్ అవతరించబడింది. ఎందుకంటే ముందు ముస్లిములను మానసికంగా మద్య నిపేధానికి సన్మద్దం చేయాలి. ఆ తరువాత మద్యం, జూదం మరియు అలాంటి కోవకు చెందిన పదార్థాలన్నిటినీ నిపేధించటం జరిగింది. మూలానా అబ్దుల్ మాజీద్ దర్వ్హాబాదీ ఇలా అన్నారు : “మద్యం మరియు జూదం ఆంగ్లీయులకు ఆమోదయోగ్యమైనదే గాక, వారి సంస్కృతిలో ఒక భాగంగా పరిగణించబడుతుంది. ఇదేవిధంగా పూర్వం అరబ్లో కూడా మద్యం వారి సంస్కృతిలో అది ఒక భాగంగా ఉండేది. జూదం మరియు మద్యం సర్వసామాన్యంగా ఉండేవి. గౌరవ దృష్టితో చూడబడేవి. ఈజిష్టు మరియు రోము సంస్కృతులలో కూడా ఇదేవిధంగా ఉండేది. ఇస్లామ్ వచ్చి మద్యం మరియు జూదాన్ని నిపేధించింది. ముస్లిములందరూ వాటిని త్యజించారు. మద్యం నేరాలన్నింటికి మూలం. అంటే నేరాలన్నింటికి చెడులన్నింటికి మద్యమే కారణం. దాన్ని సేవించిన తరువాత మనిషి ఎలాంటి నేరమైనా చేస్తాడు. నసాయిలోని ఒక ఉల్లేఖనంలో ఉస్కాన్ (రజి) ఇలా అన్నారు : మద్యానికి దూరంగా ఉండండి. ఎందుకంటే అది నేరాలన్నింటికి మూలం.

(221) ముప్రిక్కు మహిళలు విశ్వసించనంతవరకు మీరు వారిని వివాహమాడరాదు. ముప్రిక్కు స్త్రీ మీకు ఎంత నచ్చినా, ఆమె కంటే విశ్వాసురాలైన ఒక బానిస స్త్రీ ఎంతో మేలు. (ఇదే విధంగా) ముప్రిక్క పురుషులు విశ్వాసులు కానంతవరకు మీరు మీ మహిళలను వారికిచ్చి వివాహం చెయ్యకూడదు. ముప్రిక్క కులీనుడు మీకు ఎంత నచ్చినా, అతడికంట విశ్వాసి అయిన ఒక బానిస ఎంతో మేలు. ఈ ముప్రిక్కలు మిమ్మల్ని నరకం వైపునకు ఆహాసిస్తారు. కాని అల్లాహ్ తన అనుజ్జతో మిమ్మల్ని స్వర్గం వైపునకూ, క్షమాభిక్ష వైపునకూ రమ్మని పిలుస్తాడు. హితబోధను స్వీకరిస్తారని ప్రజలకు అల్లాహ్ తన ఆజ్ఞలను స్పష్టంగా తెలుపుతాడు.

(222) రుతుప్రావాన్ని గురించి వారు నిన్ను అడుగుతున్నారు. నీవు వారికి ఇలా తెలుపు : “అదాక అపరిషుద్ధావస్త. కనుక రుతుకాలంలో భార్యలకు దూరంగా ఉండండి. వారు పరిశుద్ధులు కానంత వరకు వారివద్దకు పోకండి. వారు పరిశుద్ధులు అయిన తరువాత, అల్లాహ్ ఆదేశించిన విధంగా మీరు వారి వద్దకు పోవచ్చు. చెడుకు దూరంగా ఉండేవారిని, పరిశుద్ధతను పాటించేవారిని అల్లాహ్ ప్రేమిస్తాడు.

(223) మీ స్త్రీలు మీ యొక్క పొలం పంటివారు. మీ పొలాలలో మీరు కోరినవిధంగా పోవటానికి మీకు అధికారం ఉంది. మీరు మీ జీవిష్టత్తును గురించి తగు జాగ్రత్త వహించండి. అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి దూరంగా ఉండండి. ఒకరోజున ఆయనను కలుసుకోవలసి వుండని తెలుసుకోండి. ప్రవక్త! నీ ఉపదేశాలను స్వీకరించిన వారికి శుభవార్త వినిపించు.

وَلَا تُنِكِّحُوا الْمُسْتَرِ كِتَابَ حَتَّى يُؤْمِنَ ۚ وَلَا مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّنْ مُسْتَرٍ كَيْفَ وَلَوْ أَعْجَبْتُكُمْ ۚ وَلَا تُنِكِّحُوا الْمُسْتَرِ كَيْفَ حَتَّى يُؤْمِنُوا ۖ وَلَعَبْدٌ مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّنْ مُسْتَرٍ كَيْفَ وَلَوْ أَعْجَبْتُكُمْ طُولِيْكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ ۝ وَاللَّهُ يَدْعُونَ إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ ۝ وَيُبَيِّنُ أَيْتَهُ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۝

27
11
ع 5

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيْضِ ۝ قُلْ هُوَ آذَى ۝ فَاعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيْضِ ۝ وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّى يَطْهُرْنَ ۝ فَإِذَا تَطْهَرْنَ فَأُنْتُهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمْرَكُمُ اللَّهُ ۝ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الشَّوَّابِيْنَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِيْنَ ۝

نِسَاءٌ كُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ ۝ فَأُتُوا حَرْثَكُمْ أَنِّي شِئْتُمْ ۝ وَقَدِمُوا لِأَنْفِسِكُمْ طُولَةٌ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۝ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُلْقُوْهُ طُولَةٌ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝

223

(224) సత్కార్యాలకూ, భయభక్తులకూ, ప్రజల సంక్షేపునికి దూరంగా ఉండే ఉద్దేశ్యంతో మీరు చేసే ప్రమాణాలకు అల్లాహ్ నామాన్ని ఉపయోగించకండి. అల్లాహ్ మీ మాటలన్నింటినీ వింటున్నాడు. ఆయనకు అంతా తెలుసు.

(225) అనాలోచితంగా మీరు చేసే వ్యర్థ ప్రమాణాలను గురించి అల్లాహ్ మిమ్మల్ని పట్టుకోడు. కానీ వృద్ధయపూర్వకంగా మీరు చేసే ప్రమాణాలను గురించి ఆయన తప్పకుండా ప్రశ్నిస్తాడు. అల్లాహ్ మన్నించేవాడు, సహనశీలుడూను.

(226) ఎవరు తమ భార్యలను కలవకూడదని ప్రమాణం చేసుకుంటారో, వారికి నాలుగు నెలల వ్యవధి కలదు. కానీ వారు తమ దాంపత్య జీవితాన్ని మళ్ళీ ప్రారంభిస్తే అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను.

وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِّاَيْمَانِكُمْ اُنْ تَبْرُوَا
وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ ۖ وَاللَّهُ سَمِيعٌ
عَلَيْهِمْ ﴿224﴾

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي آيَمَانِكُمْ وَلِكُنْ
يُؤَاخِذُكُمْ مِمَّا كَسَبَتُ قُلُوبُكُمْ ۖ وَاللَّهُ غَفُورٌ
حَلِيمٌ ﴿225﴾

لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَاءِهِمْ تَرْبُصُ أَرْبَعَةٌ
أَشْهُرٍ ۝ فَإِنْ فَآءُوا وَفَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿226﴾

పూర్వం ఒక భక్తుడు ఉండేవాడు. ఒక వేళ్ ట్రై అతన్ని పిలిచి, ఇలా అన్నది : “మీరు సాక్ష్యం ఇవ్వాలి, మా ఇంటికి రండి” ఆ వ్యక్తి ఆమె ఇంట్లో ప్రవేశించిన వెంటనే తలుపులు మూసివేసింది. ఇంకా ఆమె ఇలా అంది, “సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి కాదు, వ్యాఖ్యిచరించడానికి పిలువబడ్డావు.” అతను ‘నేను అలా చేయను’ అని అన్నాడు. అప్పుడు ఆమె “ఈ బానిసనైనా హత్య చేయి” అని చెప్పింది. దానికి అతను అంగీకరించలేదు. మళ్ళీ ఆ ట్రై ఇలా అంది, “కనీసం మద్యం అయినా సేవించు లేదా నిన్ను వదలను.” ఆ భక్తుడు గత్యంతరంలేక మద్యం సేవించాడు. బాగా మద్యం సేవించిన తరువాత ఆ ట్రైతో వ్యాఖ్యిచరించాడు. ఇంకా ఆ బానిసను కూడా హత్య చేసాడు. ఈ విధంగా మద్యం సేవించిన తరువాత ఒక వ్యక్తి వ్యాఖ్యిచారానికి, హత్యకూ పొల్పడతాడు. అందువల్ల మద్యం సేరాలన్నించే మూలం. అందువల్ల ముస్లిములు మద్యానికి దూరంగా ఉండాలి.

హజత్ ఇబ్రైమ్ రహీల్ (రజి) ఇలా అన్నారు : ఈ ఆయత్లు అంటే (నిసా : 10, అన్ ఆమ్ : 153) అవతరించినపుడు ఎవరి ఇంట్లో అనాధలు ఉన్నారో ఆ సహజీలు అందరూ తమ భోజనాలను వారి నుండి వేరు చేసేసారు. అనాధలకు వేరుగా ఆహారం పెట్టేవారు. మిగిలితే దాన్ని పాపభీతితో తీసుకునేవారు కాదు. ఈ విషయాన్ని గురించి వాళ్ళు చాలా అందోళనలో పడ్డారు. అప్పుడు సహజీలు దీన్ని గురించి రసూలుల్లాహ్(స)ను ప్రశ్నించారు. అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది.

కలసి తిన్నాగాని, వేరుగా తిన్నాగాని కావలసింది అనాధలకు మంచి జరగడమే. అనాధ పట్ల అతని ఆస్తి పట్ల మంచి ఉద్దేశమే ఉంటే అతని ఆహారం అతని ధనం మీ ఆహారం, ధనంతో కలిసినా ఏం అభ్యంతరం లేదు. అతను కూడా మీ సోదరుడే. ఎవరు మంచివారో, ఎవరు చెడ్డవారో అల్లాహ్కు బాగా తెలుసు.

(227) కాని వారు విదాకుల కొరకే నిర్ణయం తీసుకుంటే, అల్లాహ్ అంతా వింటాడు, ఆయనకు అన్ని తెలుసు.

(228) విదాకులివ్వబడిన మహిళలు మూడు రుతువుల కాలం పూర్తి అయ్యేవరకు విధిగా వేచివుండాలి. వారి గర్భాలలో అల్లాహ్ సృష్టించిన దానిని దాచటం వారికి ధర్మం కాదు. అల్లాహ్ నూ, అంతిమ దినాన్ని వారు నిజంగానే విశ్వసించే వారే అయితే, ఆ విధంగా చెయ్యటం ఎంతమాత్రం భావ్యం కాదు. వారి భర్తలు దాంపత్య సంబంధాలను సరిదిద్దుకొనుటకు సిద్ధంగా ఉంటే, ఈ నిరీక్షణా కాలంలో వారిని తమ భార్యలుగా తిరిగి స్వీకరించే హక్కు వారికి ఉంది. పురుషులకు స్త్రీలపై ఉన్నటువంటి హక్కులే ధర్మం ప్రకారం స్త్రీలకు కూడా పురుషులపై ఉన్నాయి. కాని పురుషులకు స్త్రీలపై కొంచెం ఆధిక్యం ఉన్నది. అందరిపై అల్లాహ్ కు ఆధిక్యం ఉన్నది. ఆయన సర్వాధికారి, సర్వజ్ఞాని, ఏవేచనాపరుడు.

వెనుకబట్టి ఆయత్లలో కొన్ని సామాజిక సమస్యలు విశదీకరించబడ్డాయి. వాటి వల్ల ఉమ్మత్ బలహీనపడుతుంది. మధ్యం, జూదం వల్ల ఆరోగ్యం చెడుతుంది. ధన నష్టం జరుగుతుంది. నైతిక విలువలు అంతరిస్తాయి. వీటన్నింటికంటే మధ్యం, జూదం వల్ల పరస్పరం పోట్లాటలు, జగదాలు ఉత్సవమువుతాయి. పరస్పరం శత్రుత్వం ఉధృవిస్తుంది. అందువల్ల మద్యాన్ని, జూదాన్ని నిషేధించటం జరిగింది. రెండవ విషయం ఏమిటంటే ఒక జాతి బలంగా తయారవాలంటే ఒక కుటుంబం బలంగా ఉండాలి. అల్లాహ్ తాలూక్ ప్రీతి పురుషుని వివాహ బంధంలో ధర్మానికి ప్రాముఖ్యత ఇవ్వమని బోధించాడు. ఉదాహరణకు ఒక ముస్లిమ్ ఒక అవిశ్వాస స్త్రీతో వివాహం చేయకూడదు. ఆ స్త్రీ ఎంత అందంగా ఉన్న లేదా ధనవంతురాలైనా సరే, అమెకు బదులు ఒక విశ్వాసురాలైన స్త్రీ అందం లేకపోయినా, పేదాడైనా ఆ స్త్రీతో వివాహం చేయాలి. ఎందుకంటే అవిశ్వాస స్త్రీ నరకం వైపు తీసుకువెళ్తుంది. కాని ముస్లిం స్త్రీ స్వర్గం వైపు తీసుకెళ్తుంది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్లలో ఖులా మరియు తలాఫ్ల గురించి ప్రస్తావించబడింది.

ఇస్లాంలో తలాఫ్ రాజీవా ఉంటి

ఇమామ్ రాజీ ఇలా అంటున్నారు : ఇస్లాంలో తలాఫ్ రాజీవా ఉంది. దీని అర్థం ఏమిటంటే ఒక వ్యక్తి తన భార్యకు తలాఫ్ ఇచ్చిన తరువాత మరల కలవవచ్చు. ఎందుకంటే ఒక వ్యక్తి తన భార్యతో జీవితం గడిచిపోతుంది. సౌకర్యాలన్నీ చేకూరుతాయి. అతనికి భార్యతో విడిపోయి ఒంటరిగా జీవించే అనుభవం ఉండదు. తలాఫ్ ఇచ్చిన తరువాత ఒంటరితనం వల్ల అనేక కష్టాలు ఎదురవుతాయి. అప్పుడతను మళ్ళీ తన

وَإِنْ عَزَمُوا الْطَّلاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ
عَلَيْهِمْ ﴿227﴾

وَالْبُطْلَقُتُ يَتَرَبَّصُ بِأَنفُسِهِنَّ ثَلَاثَةُ قُرُوْءٍ
وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمُنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي
آرَحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَبِعُولَتِهِنَّ أَحَقُّ بِرِدَاهِنَ فِي ذَلِكِ إِنْ أَرَادُوا
إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ
بِالْمَعْرُوفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿228﴾

28
12

(229) విడాకులు రెండుసార్లు ఇవ్వాలి. తరువాత భార్యను సక్రమంగా తమ వద్ద ఉండనివ్వాలి లేదా ఆమెను సహృదయంతో సాగనంపాలి. మీరు వారికి పూర్వం ఇచ్చిన వాటినుండి దేన్నయినా తిరిగి తీసుకోవటం ధర్మస్మృతం కాదు. అల్లాహ్ విధించిన హద్దులకు కట్టుబడి ఉండలేమనే భయం దంపతులకు కలిగిన పక్షంలో ఒక మిసహోయింపు ఉంది. ఇలాంటి సందర్భంలో దంపతులిద్దరూ అల్లాహ్ విధించిన హద్దులకు కట్టుబడి ఉండలేరనే భయం మీకు కలిగితే, ప్రీతిన భర్తకు ఏదైనా పరిహారం ఇచ్చి వేరు కావటానికి వారిద్దరూ అంగీకరిస్తే, అందులో ఏమాత్రం దోషం లేదు. ఇవి అల్లాహ్ విధించిన హద్దులు. వీటిని అతిక్రమించకండి. అల్లాహ్ విధించిన హద్దులను అతిక్రమించే వారే దుర్మార్గులు.

(230) రెండుసార్లు విడాకులిచ్చిన పిడవ భద్ర భార్యకు మూడవసారి విడాకులిస్తే, ఇక ఆ ప్రీతి అతనికి హలాల్ (ధర్మస్మృతం) కాదు. ఆమె వివాహం వేరే పురుషునితో జరిగి, అతడు ఆమెకు విడాకులిస్తే అప్పుడు మొదటి భర్త, ఈ ప్రీతి ఉభయులూ తాము అల్లాహ్ హద్దులకు లోబడి ఉండగలమని భావిస్తే, వారు పునర్వివాహం చేసుకోవటంలో దోషం లేదు. ఇవి అల్లాహ్ ఏర్పరచిన హద్దులు. జ్ఞానంగల వారికి మార్గదర్శకంగా ఉండటానికి వాటిని ఆయన విశదపరు స్తున్నాడు.

భార్యతో కలుద్దామని అనుకుంటాడు. మూనవుడు తొందరపాటు వల్ల తలాఫ్ ఇస్తాడని అల్లాహ్కు తెలుసు. అందుకే తలాఫ్ రజ్యయి అనే ఈ అవకాశం ఏర్పాటు చేస్తాడు.

ఒక వ్యక్తి కోపంలో ఉద్రేకంలో తొందరపాటువల్ల ఒకే సమయంలో మూడుసార్లు తలాఫ్ ఇస్తే అది ఒకబిగానే పరిగణించబడుతుంది. దాని తరువాత భార్య భర్తతో కలవగలడు. భార్య అతనికి నిపిధ్యమవడు. కొందరు ఒకే సమయంలో మూడుసార్లు ఇచ్చిన తలాఫ్లు మూడుగా పరిగణించబడతాయి అని అంటారు. కాని వారి ఈ మాట

الْطَّلَاقُ مَرَّتِنٌ فَإِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيجٌ
بِإِحْسَانٍ وَلَا يَحْلُ لَكُمْ أَنْ تَأْخُذُوا هُنَّا
أَتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يَعْجَافَ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ
اللَّهُ فَإِنْ خَفْتُمُ الَّلَّهُ عِزَّةً أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ تِلْكُ حُدُودُ
اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ
فَأُولَئِكُمُ الظَّالِمُونَ ﴿229﴾

فَإِنْ طَلَقَهَا فَلَا تَحْلُ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَتَّى تَنكِحَ
زَوْجًا غَيْرَهُ طَلَقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا
أَنْ يَتَرَاجَعَا إِنْ ظَنَّا أَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ
وَتِلْكُ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿230﴾

సరైనది కాదు. ఎందుకంటే అది ఖుర్జెన్ మరియు హదీస్‌లకు వ్యతిరేకంగా ఉంది. ఇమామ్ రాజీ ఇలా అంటున్నారు - మొదటి నెలలో తలాఫై రజ్జీయి అవుతుంది. భర్తకు భార్య లేని లోటు తెలుస్తుంది. అతడు వెంటనే తన భార్యను కలుసుకుంటాడు. ఎంత కిని హృదయయైనై ఒక నెల ఓర్పు వహించగలడు. రెండు నెలలు భరించలేదు. రెండవ నెల తన భార్యతో కలుస్తాడు. ఈ విషయం కూడా అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. అందువల్ల రెండవ తలాఫై రజ్జీయా ఏర్పాటు చేసాడు. అంటే భర్త తన భార్యతో కలవగలడు. పూర్తి రెండు నెలలు గడిచిన తరువాత భర్త మూడవ తలాఫై ఇస్తే దాని తరువాత భర్త భార్యతో మళ్ళీ కలవలేదు. అతని భార్య అతని కొరకు నిషిధ్ఘమైపోయింది.

రసూలుల్లాహ్ (స) కాలంలో తలాఫై (విడాకులు)

ఇబ్రూ అబ్జాన్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : తలాఫై రసూలుల్లాహ్ కాలంలోనూ, అబూబకర్ కాలంలోనూ, ఉమర్ కాలంలోనూ రెండు సంవత్సరాల వరకు కూడా ఎవరైనా వ్యక్తి ఒకేసారి మూడు తలాఫైలు ఇస్తే దానిని ఒకే తలాభూగా పరిగణించేవారు.

దీన్ని గురించి ఉమర్ (ర) ఇలా అన్నారు, ఏ విషయంలోనైతే ప్రజలకు సౌకర్యం లభించిందో అందులో వారు తొందరపడుతున్నారు. ఒకవేళ మనం వారిపై దాన్ని విధించి ఉంటే ఎంత బాగుండు? ఆ తరువాత దాన్ని ప్రజలపై విధించారు. (సహీహ్ ముల్లిం - హ.నె. 2689)

వ్యాఖ్యానం :

ఉమర్ (ర) గారు ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో దీన్ని నియమించారు. చరిత్రలో ఒక కాలం ఎలా ఉండేదంటే ఇరాఫై మరియు సిరియా నుండి పట్టబడ్డ స్థీ బైదీల సంబ్యు అధికంగా ఉండేది. ఈ స్థీలు చాలా అందంగా ఉండేవారు. అరబ్బుకు చెందిన మగవారు వారి వ్యామోహంలో పడి తమ భార్యలకు ఒకేసారి మూడు తలాఫైలు ఇప్పడం మొదలుపెట్టారు. పీరే కాదు, అరబ్బుకు చెందిన స్థీలు కూడా చాలా అందంగా ఉండేవారు. అయితే వారిని వివాహం చేసుకోవాలంటే ఒక షరతు ఉండేది. అదేమిటంటే తమ భార్యలకు మూడు తలాఫైలు ఇచ్చివేయాలి. ఇలా చేయడం వల్ల దాంపత్యంలో తాము తప్ప ఇతరులెప్పరూ ఉండరని నమ్మేవారు. అయితే ఈ స్థీలకు సమస్యల దూర్ధిష్టి ఉండేది కాదు. వారు ఇష్టపడి వివాహం చేసుకొనేవారు. అయితే వారికి ఆ వ్యక్తి తలాఫై నుండి రుజూ చేసుకుంటాడని మాత్రం తెలిసి ఉండేది కాదు. ఆ వ్యక్తి తన భార్యల నుండి రుజు చేసుకుంటే తగాదాలు కలపోలు ఏర్పడేవి. పరస్పరం శత్రువుం పెరిగి జీవితం అంతా అశాంతిగా దుర్భరంగా ఉండేది. అరబ్బులు తమ పొత భార్యలను వదిలే స్థితిలో కూడా ఉండేవారు కారు. వాళ్ళు కొన్ని నెలల తరువాత రక్షణ నిమిత్తం భార్యలను తిరిగి ఇంటికి తెచ్చుకునేవారు. ఉమర్ (ర) పరిస్థితులను చక్కడిడ్డడానికి ఎవరైనా ఒకేసారి మూడు తలాఫైలు ఇస్తే దాన్ని మూడు తలాఫైలుగా పరిగణించేవారు. దానివల్ల అరబ్బులు తమ భార్యలకు తలాఫై ఇప్పరని భావించేవారు. ఉమర్ (ర) ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో మగవాళ్ల తిక్క వదలాలని దీన్ని విధించారు. ఖలీఫాకు ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో ప్రత్యేక చట్టాలు, తాత్కాలికంగా విధించే హక్కు ఉండేది. ఖలీఫాల కాలంలో ఇతర విషయాల గురించి ఎన్నో ఉండాహారణలు ఉన్నాయి. ఉమర్ (ర) గారు ఒకసారి కరువు పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడు దొంగతనానికి పడే శిక్షన కొన్ని రోజుల పాటు ఎత్తివేసారు. ఉమర్ (ర) తన తీర్పును పర్మినెంట్ చట్టంగా చేయలేదు. ఆ తరువాత చాలా విచారించారు కూడా. (కలామె నుబువ్వత్ - 3/95, 96)

ఒక వ్యక్తి స్థీకి పరిశుద్ధ కాలంలో తలాఫై ఇవ్వాలి. ఇది తలాఫై రజ్జీయి అవుతుంది. అంటే ఆ వ్యక్తి తన భార్యను కలవాలనుకుంటే కలవగలడు. ఒకవేళ కలినే అలోచన లేకపోతే రెండవ పరిశుద్ధ కాలంలో రెండవ తలాఫై ఇవ్వాలి. ఈసారి కూడా వ్యక్తి తన భార్యతో కలవాలనుకుంటే కలవగలడు. కలినే అలోచన లేకపోతే మూడవ

పరిశుద్ధ కాలంలో మూడవ తలాఫ్ ఇవ్వాలి. దాని తరువాత అతడు తన భార్యతో కలవలేదు. ఆమె అతనికి నిపిధ్వనొతుంది.

సారాంశమేమంటే, ఒక నెలకు ఒక 'తలాఫ్' మాత్రమే అవుతుంది. రెండవ నెలలో రెండవ తలాఫ్, మూడవ నెలలో మూడవ తలాఫ్ అవుతుంది. అలగాకుండా ఎవరయినా ఒకే రోజో, ఒకే సిట్టింగ్లో మూడుసార్లు 'తలాఫ్లు' ఇచ్చేసినా నిజానికి అది 'ఒక తలాఫ్'గా భావించబడుతుంది. మిగిలిన రెండూ వీగపోతాయి.

అజ్ఞాన కాలంలో తలాఫ్ మరియు రుజువర్తనలకు అవధలు ఉండేవి కావు. దీని మూలంగా స్థ్రీలు, హింస వేధింపులకు గురిఅయ్యావారు. ఒకవ్యక్తి అనేకసార్లు తలాఫ్ ఇచ్చేవాడు. ఇంకా అనేకసార్లు (రుజు) స్వీకరించేవాడు. తన వద్ద ఉండనిచేవాడూ కాదు. విడిచిపెట్టేవాడూ కాదు. దోలాయమాన స్థితి ఉండేది. ఒకవేళ మొదటి తలాఫ్తోనే విడిపోయే ఆదేశం ఇస్తే సమాజం అనేక సమస్యలకు గురిఅయ్యాది. గమనించవలసిన విషయం ఏమిటంటే అల్లాహ్ “తల్లూఫుతాని” అంటే రెండు తలాఫ్లు అని అనలేదు. “అత్తలాఖు మర్తాని” “తలాఫ్ రెండుసార్లు” అని అన్నాడు. అంటే ఒకే సమయంలో రెండుసార్లు తలాఫ్, తలాఫ్ అని పలికి వాటిని రెండు తలాఖులుగా పరిగణించకూడదని బోధించబడింది. ఒక వ్యక్తి ఒకసారి తలాఫ్ ఇచ్చిన తరువాత తన చర్యపై భవిష్యత్తు గురించి ఆలోచించే, తన తప్పును సరిదిద్దుకునే సమయాన్ని దేవుడు ప్రసాదించాడు. ఈ అవకాశం ఒక సమయంలో ఒకేసారి తలాఫ్ ఇవ్వడంలోనే ఉంది. ముహాద్దిసీనలు, ధర్మవేత్తలు దీన్నే సమర్థిస్తున్నారు. మూడవ తలాఫ్ తరువాత ఆమెను స్వీకరించనూ లేదు, నికాహ్ చేసుకోనూలేదు. కాని ఆ స్ట్రీ ఇంకో వ్యక్తిని నికాహ్ చేసుకొని ఆ వ్యక్తి ఇష్టపడి ఆమెకు తలాఫ్ ఇస్తే, లేదా చనిపోతే అప్పుడు మొదటి వ్యక్తి ఆమెను వివాహం చేసుకోగలడు. కాని దీనికోసం నేడు మన దేశంలో ఉన్న హలాల పద్ధతి మహా పాపకార్యం. రసూలుల్లాహ్ (స) హలాలా చేసే వానిని, చేయబడేవానిని ఇధ్దరిసీ శపించారు. (అబూదావూద్ - హ.నె.ఎ. 1811). “హలాలా” ద్వారా చేయబడిన నికాహ్, నికాహ్ అవడు, వ్యభిచారం అవుతుంది. ఈ నికాహ్ వల్ల స్ట్రీ మొదటి వ్యక్తి కొరకు హలాల్ అవడు, నేడు కొందరు పండితులు, విద్యాంసులు ఈ ఆయత్ ద్వారా శపించబడిన హలాలా పద్ధతిని సమర్థించుకుంటున్నారు. అల్లాహ్ మనల్ని ఈ పాపం నుండి రక్షించుగాక! “అత్తలాఖు మర్తాని” లో రెండు తలాఖుల పరకు తిరిగి స్వీకరించే హక్కు ఉంటుంది. అయితే ఈ ఆయతులో రుజువు గడువు (ఇధ్దత్) లోపు జరగాలని ఆదేశించబడింది. గడువు పూర్తి అయిన తరువాత కాదు.

ఖులా

అన్ అబీ అబ్సాన్ అన్న ఇమ్రాతన్ సాబిత్ ఇబ్రైమ్ అతదిన్నబియ్ సల్లల్హాహు అలైహి వసల్లమ్ ఫథాలత్ యా రసూలుల్లాహ్ సాబిత్ ఇబ్రైమ్ మా ఆతబ అలైహి ఫీ భల్ఫిన్ వలా దీనిన వలాకిన్నీ అక్రమల్ కుఫ్ర ఫిల్ ఇస్లామి. ఫథాల రసూలుల్లాహ్ ఆతర్దీన అలైహి హదీభతము, భాలత్ నఅమ్ భాల రసూలుల్లాహ్ అఫ్బిలీ హదీభత వ తల్లిఫ్హహ్ తత్తీఫ్హతన్.

అనువాదం : అబ్రై అబ్సాన్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : సాబిత్ చిన్ ఛైన్ భార్య రసూలుల్లాహ్ (స) వద్దకు వచ్చింది. ఆమె ఇలా అన్నది: “సాబిత్ యొక్క గుణగణాల వల్లగాని, లేదా అతని ధర్మం విషయంలో లోపం వల్ల గాని నేను అతనిపై కోపంగా లేను. కాని నేను ఇస్లాంలో ఉండి కుట్రుకు ఒడిగట్టలేను.” రసూలుల్లాహ్ (స) ఇలా అన్నారు : “అతని తోట అతనికి తిరిగి ఇస్తావా?” దానికి ఆమె ‘అప్పను’ అని సమాధానమిచ్చింది. రసూలుల్లాహ్ (స) సాబిత్తో ఇలా అన్నారు, “నువ్వు నీ తోట తీసుకో, ఆమెకు తలాఫ్ ఇచ్చేయి.” బుఫారిలోని ఒక ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, “వలాకిన్నీ అతీభవు” (కాని నేను అతనితో ఉండలేను). దీని అర్థం ఏమిటంటే నేను నా భర్త నుండి విడాకులు కోరుకుంటున్నాను. దీనికి కారణం ఆయన గుణగణాలు కాని, ధర్మం విషయం కాని కాదు. ఆయనంటే అసలు నాకు బొత్తిగా ఇష్టం లేదు. అతను నా భర్త కావడం వల్ల నేను సమాజ బాధ్యతలు, విధులు నిర్వహించలేనేమో

(231) మీరు మీ స్త్రీలకు విదాకులిచ్చినప్పుడు, వారి కొరకు నిర్జయింపబడిన గదువు (ఇద్దత్త) పూర్తపుతుండగా, వారిని సహృదయంతో మీ వద్ద ఉంచుకోవాలి లేదా మంచితనంతో సాగనంపాలి. కేవలం హింసించే ఉధైశ్యంతో వారిని మీతో ఉంచు కోవటం అన్యాయం. ఆ విధంగా చేసేవాడు వాస్తవానికి తనకు తానే అన్యాయం చేసుకుంటున్నాడు. అల్లాహ్ వాక్యాలతో చెలగాటం ఆడకండి. అల్లాహ్ మీకు గొప్ప కానుకను ప్రసాదించిన విషయాన్ని మరువకండి. తాను మీపై అవతరింపజేసిన గ్రంథాన్ని, దివ్య జ్ఞానాన్ని గౌరవించండి అని అల్లాహ్ మీకు బోధిస్తున్నాడు. అల్లాహ్కు భయపడండి. అంతా ఆయనకు తెలుసు అనే విషయం మీరు తెలుసుకోండి.

(232) మీరు మీ స్త్రీలకు విదాకులిచ్చిన పిదప వారు తమ నిరీక్షణా వ్యవధి (ఇద్దత్త)ని పూర్తిచేసి, తమ నిశ్చిత భర్తలను ధర్మసమ్మతంగా పరస్పరం ఇష్టపడి వివాహం చేసుకోదలిస్తే, మీరు వారిని ఆటంకపరచకూడదు. మీరు నిజంగా అల్లాహ్ను అంతిమదినాన్ని విశ్వసించినవారే అయితే, అలా ఎంతమాత్రం చెయ్యకూడదని మీకు బోధించ బడుతోంది. మీకోసం సంస్కారవంతమూ పవిత్రమూ అయిన పద్ధతి ఏమిటంటే మీరు దానికి దూరంగా ఉండటమే. అల్లాహ్కు అన్నీ తెలుసు, మీకు తెలియదు.

وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ
فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سِرِّحُوهُنَّ
يَمْعَرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ حَتَّارًا لِتَعْتَدُوا
وَمَنْ يَفْعُلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا
تَتَخَذُوا أَبْلِيَتِ اللَّهِ هُزُوا وَآذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ
عَلَيْكُمْ وَمَا آتَيْلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ
وَالْحِكْمَةُ يَعْظُمُ بِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ
اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿231﴾

29
11

وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا
تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ يَنْكِحْنَ أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَاضُوا
بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ذَلِكَ يُوعْظُ بِهِ مَنْ كَانَ
مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكُمْ
آزْكِيَ لَكُمْ وَآطْهُرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا
تَعْلَمُونَ ﴿232﴾

అని, నా వల్ల పారపాట్లు జరుగుతాయేమో అని, వీటి వల్ల అల్లాహ్ సన్నిధిలో పాపాత్మరాలుగా ఎక్కుడ నిలబడవలసి వస్తుందోనని భయపడుతున్నాను. సాఖిత్ చూడ్డానికి అందవికారంగా ఉండేవారు. ఆయన భార్య మాత్రం చాలా అందంగా ఉండేది. ఇద్దరి ఈడూ జోడూ సదైనది కాదు. సాఖిత్ భార్య ఆయాన్ని ఇష్టపడేది కాదు. అందువల్ల “నాకు నా భర్త నుండి విదాకులు కావాలి” అని విస్మయించుకుంది. దీనిపై తన భార్యకు విదాకులు ఇష్టమని ఇంకా తోటను తిరిగి తీసుకోమని సాఖిత్ని ఆదేశించారు. పరీఅత్ ఎలాగైతే భర్తకు విదాకులు ఇచ్చే హక్కు ఇచ్చిందో, అలాగే భార్యకు కూడా ‘ఖులా’ హక్కు ఇచ్చింది. ఒకవేళ భార్యకు భర్తతో సంసారం చేయడం ఇష్టం లేకపోతే కొంత మొత్తాన్ని ఇచ్చి లేదా అతని మహార్ తిరిగి ఇచ్చివేసి ఖులా పొందవచ్చు.

(233) తమ సంతానం యొక్క పాల గడువు పూర్తికావాలని తండులు కోరినపక్కంలో తల్లులు తమ బిడ్డలకు పూర్తిగా రెండు సంవత్సరాలు పాలుపట్టాలి. అప్పుడు ఆమెకు పిల్లల తండ్రి తగువిధంగా భోజన పాటలను ఇచ్చి పోషించవలసి ఉంటుంది. కానీ శక్తికి మించిన భారం ఎవరిమీదా మోపబడదు. (అంటే) బిడ్డను కన్న కారణంగా తల్లిమీద ఎక్కువ భారం మోపటం భావ్యం కాదు. బిడ్డకు తండ్రి కనుక తండ్రిని ఇరకాటంలో పెట్టటం కూడ సమంజసం కాదు. పొలిచ్చే తల్లిని పోషించే బాధ్యత తండ్రిపై ఉన్నవిధంగానే తండ్రి వారసులపై కూడా ఉంటుంది. కానీ ఇరువ్వులవారు సంప్రదించుకుని పరస్పర అంగీకారంతో బిడ్డచే పాలు విడిపిస్తే అందులో దోషం లేదు. ఇంకా మీరు మీ సంతానానికి వేరే ట్రై ద్వారా పాలు ఇప్పించే ఏర్పాటు చెయ్యడలిస్తే, అదీ ఆక్షేపణీయం కాదు. కానీ మీరు ఆమెకు ఇవ్వవలసిన దానిని ధర్మసమృతంగా చెల్లించాలి. అల్లాహుకు భయపడండి. మీరు చేస్తున్న దంతా అల్లాహు ధృష్టిలో ఉంది అనే విషయం తెలుసు కోండి.

(234) మీలో ఎవరైనా మరణించి, వారి భార్యలు సజీవంగా ఉంటే, వారు నాలుగు నెలల పదిరోజుల వరకు తమను తాము నిగ్రహించుకోవాలి. ఈ గడువు (ఇద్దత్) పూర్తి అయిన పిదప, వారు తమ కొరకు ఏది ఉచితమో దానిని యుక్తమైన రీతిలో చేసుకోవటానికి స్వేచ్ఛ కలిగి ఉన్నారు. దానికి మీరు బాధ్యలు కారు. మీరు చేసే పనులన్నీ అల్లాహుకు తెలుసు.

వెనుకటి ఆయుత్తలలో తలాఫ్ గురించి, ఇంకా భార్యాభర్తలు విడిపోవడం గురించి వివరించబడింది. ఇంకా కుటుంబంలో విభేదాలు, సమస్యల గురించి వివరించబడింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయుత్తలలో నమాజ్ గురించి వివరించబడింది. ఎందుకంటే నమాజ్ వ్యక్తి నుండి చెడును దూరం చేస్తుంది. వ్యక్తిలో ఉన్న విద్మహాన్ని, కోపాన్ని,

وَالْوَالِدُتُ يُرِضِّعُنَ أَوْلَادُهُنَ حَوْلَيْنَ كَامِلَيْنِ
لِهِنَ أَرَادَ أَنْ يُتِمَ الرَّضَاةَ وَعَلَى الْمَوْلُودِ
لَهُ رِزْقُهُنَ وَكِسْوَهُنَ بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَلَّفَ
نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا لَا تُضَارَ وَالدَّةُ بِوَلِدِهَا
وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَلِدَةٍ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ
ذِلِكَ فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِّهْمَهَا
وَتَشَاءُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ
تَسْتَرِضِعُوا أَوْلَادُكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا
سَلَبْتُمُوهُ مَمَّا أَتَيْتُمُوهُ بِالْمَعْرُوفِ وَاتَّقُوا اللَّهَ
وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿233﴾

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَنْرُوْنَ آزْوَاجًا
يَتَرَبَّصُنَ بِأَنفُسِهِنَ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرَاءَ فَإِذَا
بَلَغُنَ أَجَلَهُنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي
أَنفُسِهِنَ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
خَبِيرٌ ﴿234﴾

(235) ఈ వితంతువులను వివాహం చేసుకోవాలనే మీ సంకల్పాన్ని మీరు వారి నిరీక్షణాకాలం (ఇద్దత్త)లో పరోక్షంగా తెలిపినా లేక దానిని మీ మనస్సులలో గోప్యంగా ఉంచినా అది దోషం కాదు. వారిని గురించిన ఆలోచన సహజంగానే మీకు కలుగుతుందని అల్లాహ్‌కు తెలుసు. కాని రహస్యంగా ఎలాంటి ఒప్పందం చేసుకోరాదు. అయితే మీరేమన్నా మాట్లాడదలన్సే గౌరవమైన రీతిలో మాట్లాడండి. నిరీక్షణా వ్యవధి (ఇద్దత్త) పూర్తి కానంతవరకు వివాహ నిర్ణయం తీసుకోకూడదు. మీ మనస్సులలో ఉన్న విషయం సహితం అల్లాహ్‌కు తెలుసు అని తెలుసుకోండి. కనుక ఆయనకు భయపడండి. ఇంకా ఆయన అత్యంత సహన శీలుడని, మన్నిస్తాడని కూడా తెలుసుకోండి.

(236) మీరు మీ స్త్రీలను ముట్టుకోకమందే లేక మహార్ (స్త్రీ ధనం) నిర్ణయం కాకపూర్వమే మీరు వారికి విడాకులిస్తే అది పాపం కాదు. అప్పుడు మీరు వారికి కొంత తప్పకుండా ఇవ్వాలి. ధనవంతుడైన వ్యక్తి తన శక్తికొలదే, పేదవాడైన మనిషి తన స్థితినిబట్టి ధర్మసుమ్మతమైన విధంగా చెల్లించాలి. ఇది సజ్జనులైన వారి విధి.

(237) మీరు తాకక ముందే మీ స్త్రీలకు విడాకులిస్తే, ఒకవేళ అప్పటికే వారి మహార్ నిర్ణయింపబడి ఉన్నట్లయితే అప్పుడు సగం మహార్ను చెల్లించవలసి ఉంటుంది. కాని స్త్రీ గనక ఉదార బుద్ధితో వ్యవహారించి (మహార్ను క్షమించి విడిచిపెట్టి) నట్లయితే లేక నికాహ్ బంధం తన చేతిలో ఉన్న పురుషుడు జౌదార్యంతో (పూర్తి మహార్) చెల్లించినట్లయితే అది అభ్యంతరకరం కాదు. మీరు (పురుషులు) ఉదార స్వభావంతో వ్యవహరిస్తే, అది భయభక్తులకు సన్నిహితమైనది. పరస్పర వ్యవహారాలలో జౌదార్యం చూపటం మరువకండి. మీరు చేసే పనులను అల్లాహ్ చూస్తున్నాడు.

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَضْتُمْ بِهِ مِنْ خُطْبَةِ النِّسَاءِ أَوْ أَكْنَنْتُمْ فِي أَنْفُسِكُمْ طَعْلَمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذَكُرُونَ هُنَّ لَا تُوَاعِدُونَ سَرَّاً إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا طَوْلًا تَعْزِيزًا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَبُ أَجْلَهُ طَوْلًا عَلَمْيَوَا آنَ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ طَوْلًا عَلَمْيَوَا آنَ اللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿235﴾

30
4
14

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمْسُوْهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيْضَةً طَوْلًا مَتِّعْوُهُنَّ عَلَى الْمُوْسِعِ قَدْرُهُ وَعَلَى الْمُقْتَرِ قَدْرُهُ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ طَوْلًا عَلَى الْمُحْسِنِينَ ﴿236﴾

وَإِنْ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ آنَ تَمْسُوْهُنَّ وَقُدْرَهُ فَرَضْتُمُ لَهُنَّ فَرِيْضَةً فَبِنِصْفِ مَا فَرَضْتُمُ لَهُ آنَ يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوا لَهُنَّ بِيَدِهِ عُقْدَةَ النِّكَاحِ طَوْلًا تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلثَّقْوَى طَوْلًا تَنْسَوْا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ طَوْلًا مَمَّا تَعْمَلُونَ بِصِيرَتِهِ ﴿237﴾

(238) మీరు మీ నమాజులను సంరక్షించుకోండి. ముఖ్యంగా మధ్యమ నమాజును. అల్లాహ్ సన్నిధానంలో విధేయులై నిలబడండి.

(239) పరిస్థితులు ప్రమాదకరంగా ఉంటే, నడుస్తావున్నా లేక వాహనంపై వున్నా, ఎలా సాధ్యమయితే అలా నమాజు చెయ్యండి. శాంతి భద్రతలు నెలకొన్న తరువాత, అల్లాహ్ మీకు నేర్చిన పద్ధతి ప్రకారం ఆయనను స్ఫురించండి. ఈ పద్ధతి పూర్వం మీకు తెలియదు.

(240) మీలోని వారెవరైనా మరణించి, వారి భార్యలు సజీవంగా వుంటే, వారు తమ భార్యలకు ఒక సంవత్సరం వరకు భరణపు భర్యలు ఇవ్వాలనీ వారిని ఇంటి నుండి బహిష్మరించరాదనీ ఒక వీలునామా ప్రాయాలి. కానీ వారు తమంతట తామే వెళ్లిపోయి, తమ విషయంలో ధర్మసమ్మతంగా ఏమి చేసినా దానికి మీరు బాధ్యలు కారు. అల్లాహ్ సర్వాధికారి, సర్వమూ తెలిసినవాడు.

(241) ఇదేవిధంగా విడాకులివ్వబడిన స్థీలకు కూడా సముచిత రీతిన ఎంతో కొంత ఇచ్చి సాగనంపాలి. భయభక్తులు కలవారు దీనిని విధిగా పాటించాలి.

(242) ఈ విధంగా అల్లాహ్ తన ఆజ్ఞలను మీకు స్పష్టంగా తెలుపుతాడు. మీరు అర్థం చేసుకుని ప్రవర్తిస్తారని ఆశించబడుతోంది.

حَفِظُوا عَلَى الصَّلَاةِ وَالصَّلَاةُ الْوُسْطَىٰ
وَقُومُوا لِللهِ قَنِيدِينَ ﴿238﴾

فَإِنْ خَفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًاٰ فَإِذَا آمَنْتُمْ
فَادْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلِمْتُمْ مَا لَمْ تَكُونُوا
تَعْلَمُونَ ﴿239﴾

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَنْدُوْنَ أَزْوَاجَهُمْ
وَصَيَّةً لِلأَزْوَاجِهِمْ مَتَاعًا إِلَى الْحُوْلِ غَيْرَ
إِخْرَاجٍ فَإِنْ حَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا
فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ مِنْ مَعْرُوفٍ وَاللَّهُ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ ﴿240﴾

وَلِلْمُظْلَقِ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًا عَلَى
الْمُتَّقِينَ ﴿241﴾

كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ أَيْتَهُ لَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُونَ ﴿242﴾

శత్రుత్వాన్ని నమాజ్ దూరం చేస్తుంది. లేదా వాటిని అదుపులో ఉంచుతుంది. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో మనిషి అశాంతికి దూరం అవుతాడు. నమాజ్ అశాంతిని దూరం చేస్తుంది. రసూలుల్లాహ్ ఎప్పుడు వ్యాకులతకు గురయినా చిలాల్తో వుజూకు నీళ్ళు తెచ్చుని అంటారు. ఇంకా రసూలుల్లాహ్ వుజూచేసి నమాజ్ చేసేవారు. ఆ వెంటనే ఆయన (స) కష్టం కాని, అశాంతి కాని దూరం అయ్యేది. మనశ్శాంతిని పొందేవారు. అందువల్ల మనం నమాజును తప్పనిసరిగా స్థాపించాలి. దీనివల్ల ప్రపంచంలోనూ, పరలోకంలోనూ కష్టాలు దూరమవుతాయి.

(243) మరణభీతితో తమ ఇళ్ళూవాకిళ్ళను విడిచివెళ్ళినవారి ఉదంతాన్ని గురించి నీవు తలపోశావా? వారు వేల సంబ్యులో ఉండేవారు. అల్లాహ్ వారితో “చావండి” అని అన్నాడు. మళ్ళీ ఆయన వారిని బ్రతికించాడు. వాస్తవం ఏమిటంటే, అల్లాహ్ మానవులపట్ల అత్యంత అనుగ్రహం కలవాడు. కాని చాలామంది కృతజ్ఞతలు చూపరు.

(244) ముస్లిములారా! అల్లాహ్ మార్గంలో యుద్ధం చెయ్యండి. అల్లాహ్ అన్నీ వింటాడు, ఆయనకు అంతా తెలుసు అని మీరు బాగా తెలుసుకోండి.

(245) అల్లాహ్కు మంచి రుణం ఇచ్చేవారు మీలో ఎవరైనా ఉన్నారా? దానిని ఆయన ఎన్నో రెట్లు అధికంచేసి తిరిగి ఇస్తాడు. (ఐశ్వర్యాన్ని) తగ్గించటం, అధికం చెయ్యటం - అంతా అల్లాహ్ చేతులలోనే ఉంది. ఆయన వైపునకే మీరంతా తిరిగి పోవలసివుంది.

(246) మూసా (నిర్యాణం) తరువాత ఇస్రాయాలీయుల నాయకులకు ఎదురైన పరిస్థితులను గురించి నీవు ఆలోచించావా? వారు తమ ప్రవక్తను ఇలా అడిగారు : “మేము అల్లాహ్ మార్గంలో యుద్ధం చెయ్యటానికి నీవు మాకొరకు ఒక రాజును నియమించు.” అప్పుడు ప్రవక్త వారిని ఇలా అడిగాడు : “తీరా మిమ్మల్చి యుద్ధం చెయ్యండి అని ఆదేశిస్తే, అప్పుడు మీరు నిరాకరించరుకదా?” వారు ఇలా అన్నారు : “మేము మా ఇళ్ళనుండి గెంటివేయబడ్డాము. మా పిల్లలు మాకు దూరం చెయ్యబడ్డారు. అలాంటప్పుడు మేము అల్లాహ్ మార్గంలో యుద్ధం చెయ్యకుండా ఉండటమనేది ఎలా సాధ్యం?” కాని, యుద్ధం చేయండి అని ఆజ్ఞాపించినపుడు వారిలో కొందరు తప్ప అందరూ వెన్ను చూపారు. ఈ దుర్మార్గులలో ప్రతి ఒక్కడూ అల్లాహ్కు తెలుసు.

الْأَمْرُ تَرِإِي الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ
أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتَهُ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ مُوْتُوْا
ثُمَّ أَحْيَاهُمْ طَإِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلِ عَلَى النَّاسِ
وَلِكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿243﴾

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ
عَلَيْهِمْ ﴿244﴾

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ فَرِضًا حَسَنًا
فَيُضِعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ يَقْبِضُ
وَيَبْصُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿245﴾

الْأَمْرُ تَرِإِي الْمَلَإِ مِنْ بَنَيِ إِسْرَائِيلَ مِنْ بَعْدِ
مُوسَى إِذْ قَالُوا لَنِي لَهُمْ ابْعَثُ لَنَا مَلِيْكًا
نُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ هَلْ عَسِيْتُمْ إِنْ
كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلَا تُقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا
لَنَا أَلَا نُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِنْ
دِيَارِنَا وَآبَانِا فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ
تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ طَوَّلَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
بِالظُّلْمِيْنَ ﴿246﴾

(247) వారి ప్రవక్త వారితో ఇలా అన్నాడు : “మీకు ఏలికగా అల్లాహో తాలూత్ను నియమించాడు.” ఇది విని వారు ఇలా అన్నారు : “మాపై రాజ్యం చేసే హక్కు అతనికెలా సంక్రమిస్తుంది? రాజ్యం చేసే హక్కు అర్థాతలూ అతనికంటే మాకే ఎక్కువగా ఉన్నాయి. ఎందుకంటే, అతడు శ్రీమంతుడు కాదు.” దానికి సమాధానంగా ప్రవక్త వారితో ఇలా అన్నాడు : “మీకు బదులుగా అల్లాహో అతనినే ఎన్నిక చేశాడు. అల్లాహో అతనికి బుధ్విబలాన్నీ, కండబలాన్నీ సమృద్ధిగా ప్రసాదించాడు. తాను కోరిన వారికి తన రాజ్యం ప్రసాదించే అధికారం అల్లాహోకు ఉంది. అల్లాహో అంతా వ్యాపించి ఉన్నాడు, సర్వమూత్రిలిసినవాడు.”

(248) వారి ప్రవక్త వారితో ఇంకా ఈ విధంగా అన్నాడు : “అల్లాహో అతనిని మీపై రాజుగా నియమించాడు. అతని ప్రభుత్వ కాలంలో మీ పెట్టే (ఆర్చు) మీకు తిరిగి లభిస్తుంది. మీ ప్రభువు నుండి మీ కొరకు మనశ్శాంతి సామగ్రి అందులో ఉంది. ఇంకా అందులో మూసా కుటుంబం, హరూను కుటుంబం వదలి వెళ్లిన పవిత్ర అవశేషాలు ఉన్నాయి. దానిని ప్రసుతం దూతలు కాపాడు తున్నారు. మీరు విశ్వసించినవారే అయితే, ఇది నిశ్చయంగా మీకొక మహాత్మరమైన చిహ్నం.”

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ
طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَنَّى يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ
عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً
مِّنِ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَهُ عَلَيْكُمْ
وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَأَجْسَمَهُ وَاللَّهُ يُوْتِي
مُلْكَهُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلَيْهِمْ ﴿247﴾

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمْ
الثَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ
هِئَا تَرَكَ أُلْ مُوسَى وَأُلْ هُرُونَ تَحْمِلُهُ
الْمُلِيلِكَةُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
مُّؤْمِنِينَ ﴿248﴾

ع 16 32

వెనుకటి ఆయుత్తలో అల్లాహోతాలా కుటుంబాన్ని మంచిగా, పటిష్ఠపరచమని బోధించాడు. కుటుంబం సరిగ్గా ఉంటే సమాజం, జాతి సరిగ్గా ఉంటుంది. ఈ ఆయుత్తల్లో జిహోద్ గురించి ఆజ్ఞాపించబడింది. దీనివల్ల జాతి యొక్క సంస్కృతి విశ్వాసాలు భ్రంపరచబడతాయి. ఒక వర్గం సత్యాన్ని సమర్థించనంత వరకు సత్యరక్షణ జరగదు. ఈ విషయంలో అల్లాహోతాలా గతించిన ముస్లిం జాతుల గురించి ప్రస్తావించాడు. వాళ్ళు చూడ్డానికి కొంతమందే ఉండేవారు. కాని సత్య సమర్థన కోసం నడుంకట్టి నిలబడిపోయారు. సత్య స్థాపన కోసం మిథ్యావాదులతో జిహోద్ చేసారు. అల్లాహో దయవల్ల గెలిచారు. సత్యవంతులు జిహోద్ చేయకపోతే వారు గెలిచేవారు కాదు. మూసా (అ) తరువాత కొంతకాలం వరకు బనీ ఇస్రాయిలు రుజుమార్దాన్ని అవలంబించారు. కాని ఆ తరువాత వారిలో మార్గవిహీనతతో పాటు బలహీనతలు ఉత్పన్నమయ్యాయి. ఈ పతన కాలంలో బనీ ఇస్రాయిల్లో ప్రవక్తలే వారి నాయకులుగా ఉండేవారు. వీరే ఆజ్ఞలు, తీర్పులు ఇచ్చేవారు. బనీ ఇస్రాయిల్ ఇతర పెద్ద పెద్ద రాజుల వల్ల

(249) తరువాత యుద్ధానికి సైన్యంతో బయలు దేరుతూ తాలూత్ ఇలా ప్రకటించాడు : “ఒక నది తీరాన అల్లాహ్ మిమ్మల్చి పరిజ్ఞించబోతున్నాడు. దానిలో నీళ్ళతో తన దాహం తీర్మానివాడే నా సహచరుడు. కాని చేతితో ఒక గుక్కెడు త్రాగితే ఫర్మాలేదు.” అయితే కొందరు తప్ప అందరూ ఆ నదీజలాన్ని కడుపునిండా త్రాగారు. తాలూత్, అతని సహచరులు ఆ నదిని దాటి ముందుకుపోయినప్పుడు వారు తాలూత్తో ఇలా అన్నారు : “జాలూత్ను, అతని సైన్యాలను ఎదుర్కొనే శక్తి ఈ రోజు మాలో లేదు.” కాని ఒక రోజున అల్లాహ్ను కలవటం తప్పదు అని విశ్వసించినవారు ఈ విధంగా ప్రకటించారు : “ఒక చిన్న వర్షం ఒక పెద్ద వర్షాన్ని అల్లాహ్ అనుమతితో జయించటం ఎన్నోసార్లు జరిగింది. అల్లాహ్ సహచర్యం, సైర్యం కలవారికి లభిస్తుంది.”

(250) జాలూత్తో, అతని సైన్యంతో పోరాదటానికి బయలుదేరుతూ వారు ఇలా ప్రార్థించారు : “మా ప్రభూ! మాకు దైర్యష్టర్యాలు ప్రసాదించు. మా కాళ్ళకు నిలకడను చేకూర్చు. అవిశ్వాసులపై మాకు విజయం అనుగ్రహించు.”

స్పందించి తమ ప్రవక్త సమూయులని తమ కోసం ఒక రాజును నియమించమని, అతని నాయకత్వంలో తాము జిహద్ చేస్తామని కోరారు. మొదట జాలూత్ గ్రాండేల్ బలవంతునిగా, శక్తిమంతునిగా, సైన్యాధిపతిగా, ఉక్క మనిషిలా ఉండేవాడు. బాహోటంగా సవాలు చేసేవాడు. ఎవరికి అతనితో పోటీపడే దైర్యం ఉండేది కాదు. దావూద్ (అ) గురిచూసి రాయి విసిరారు. అది అతని తలను చీల్చుతూ వెనుక భాగం వరకూ దూసుకువెళ్లింది. దావూద్ (అ) కూడా అప్పుడు ప్రవక్త, రాజు కాదు. అతను తాలూత్ సైన్యంలో ఒక సామాన్య సైనికునిగా చేరారు. అతని ద్వారా అల్లాహ్తాతులా జాలూత్ని అంతం చేసాడు. ఇంకా కొద్దిమంది గల విశ్వాసుల సమూహము ద్వారా అధిక సంఖ్యగల సమూహాన్ని ఓటమి పాలు చేసాడు.

ఆ తరువాత అల్లాహ్తాతులా దావూద్ (అ) ను రాజుగా, ప్రవక్తగా చేసాడు. “హీక్మత్” అనే పదానికి కొందరు ప్రవక్త పదవి అని, మరికొందరు పారిత్రామిక వృత్తి అని, మరికొందరు రణతంత్రమని అభిప్రాయపడ్డారు. ఎందుకంటే యుద్ధ సమయంలో అదే కీలక పాత్ర వహించింది.

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيْكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنْهُ وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنْهُ إِلَّا مَنْ اغْتَرَّ فَغُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَلَمَّا جَاءَوْزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتِ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ يَظْنُونَ أَنَّهُمْ مُلْقُوا اللَّهُ كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ

وَلَمَّا بَرَزُوا بِجَالُوتِ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرُغْ عَلَيْنَا صَبَرًا وَثِبْتَ أَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكُفَّارِينَ

(251) చివరకు అల్లాహ్ అనుజ్ఞతో వారు అవిశ్వసులను ఓడించి పారద్రోలారు. దావూద్ జాలూత్ను సంహరించాడు. అల్లాహ్ అతనికి రాజ్యాధికారాన్ని, బుద్ధికౌశల్యాన్ని ప్రసాదించాడు. ఇంకా తాను కోరిన విషయాల జ్ఞానాన్ని ఆయన అతనికి ప్రదానం చేశాడు. ఈ విధంగా అల్లాహ్ మానవుల ఒక వర్గాన్ని మరొక వర్గం ద్వారా తొలగించకపోతే, భూలోక వ్యవస్థ చిన్నాఖ్యానమై ఉండేది. కానీ లోకవాసులపై అల్లాహ్ ఎనలేని అనుగ్రహం కలవాడు.

(252) ఇవన్నీ అల్లాహ్ వాక్యాలు. వాటిని మేము యథాతథంగా నీకు వినిపిస్తున్నాము. ఓ ముహమ్మద్! నిశ్చయంగా నీవు ఒక సందేశహరుడవు.

فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُدَ جَالُوتَ
وَاتَّهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَيْهِ مِنْا يَشَاءُ
وَلَوْ لَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بِعَضَهُمْ بِيَعْضٍ
لَّفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَكِنَّ اللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى
الْعَلَمِينَ ﴿251﴾

تِلْكَ أَيُّهُ اللَّهُ نَعْلُوْهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ
لِمِنَ الْمُرْسِلِينَ ﴿252﴾

చట్టం

చట్టం దుష్టులను, హింసించేవారిని అంతం చేయడానికి ఉపయోగించే ఆయుధం. అల్లాహ్ తలలా అత్యాచారాన్ని సహించడు. అల్లాహ్ తలలా మానవులపై దయాగుణం కలవాడు. అందువల్ల హింసకు, అత్యాచారానికి గురయిన వారిని, బలహీనుల సహాయం కొరకు ధర్మమూర్తుల్ని ప్రభవింపజేస్తాడు. వీరు అత్యాచారులకు ఎదురుగా నిలబడి వారితో పోరాడి వారిని అంతం చేస్తారు. లేదా అల్లాహ్ తలలా తన వర్డు నుండి ఏదైనా శిడ్డకు గురిచేసి వారిని అంతం చేస్తాడు. ఉదాహరణకు ఆద్ జాతిపై తీవ్రమైన గాలుల శిడ్డ వచ్చింది. గాలుల ద్వారా వారిని నాశనం చేసాడు. ఇంకా ఫిరెన్ జాతిని సముద్రంలో ముంచివేసాడు.

జాలూత్ వంచి దుర్మార్గాణ్ణి దావూద్ (అ) ద్వారా అంతం చేసాడు. మరియు అబూజహార్, అబూలహబ్ర్ లను రసూలుల్లాహ్ ద్వారా తుదముట్టించాడు. అల్లాహ్ తలలా అల్లకల్లోలాన్ని, పీడనను, అరాచకాన్ని సహించడు.

తప్పకుండా అల్లాహ్ తలలా బలహీనులైన ముస్లిములకు సహాయం చేస్తాడు ఇన్నాఅల్లాహ్.

